

MESTNA OBČINA KOPER
COMUNE CITTA DI CAPODISTRIA

NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB NESREČI ZRAKOPLOVA V MESTNI OBČINI KOPER

Verzija 2.0

	ORGAN	DATUM	PODPIS ODGOVORNE OSEBE
IZDELAL	Medobčinska služba za zaščito, reševanje in varstvo okolja	12.6.2023	Igor Rakar
ODOBRIL	Poveljnik CZ Mestne občine Koper	13.6.2023	Aleš Bržan
SPREJEL	Župan	13.6.2023	Aleš Bržan
SKRBNIK	Medobčinska služba za zaščito, reševanje in varstvo okolja	12.6.2023	Igor Rakar

Številka: 842-2/2023

Datum: 13.6.2023

NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB NESREČI ZRAKOPLOVA

Kazalo vsebine

1 NESREČA, ZA KATERO JE IZDELAN NAČRT – NESREČA ZRAKOPLOVA	5
1.1 Uvod	5
1.2 Zračni promet v Mestni občini Koper	5
1.3 Letališča in vzletišča	6
1.3.1 Mednarodno letališče Aerodrom Portorož	6
1.3.2 Nadzorovana cona (CTR) letališča Portorož	7
1.3.3 Vzletišča v Mestni občini Koper	9
1.4 Splošno o nevarnosti nesreč zrakoplovov na območju Mestne občine Koper	10
1.5 Značilnosti nesreče zrakoplova	11
1.6 Vzroki nastanka nesreče	12
1.7 Dejavniki, ki povečujejo verjetnost nastanka nesreče zrakoplova	13
1.7.1 Geografske značilnosti	13
1.7.2 Državna meja z Republiko Hrvaško	17
1.7.3 Morje	17
1.7.5 Meteorološke značilnosti letališča Portorož	17
1.7.7 Potresna ogroženost	21
1.7.8 Terorizem in druge oblike množičnega nasilja	21
1.8 Verjetnost nastanka verižne nesreče	21
1.9 Sklepne ugotovitve	22
2 OBSEG NAČRTOVANJA	23
2.2. Načela zaščite, reševanja in pomoči	25
3 KONCEPT ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI OB NESREČI ZRAKOPLOVA	26
3.1 Temeljne podmene načrta	26
3.2 Zamisel izvedbe zaščite in reševanja	27
3.2.1 Koncept odziva zrakoplova v sili oziroma ob nesreči zrakoplova	27
3.3 Uporaba načrta	30
4 POTREBNE SILE, SREDSTVA IN VIRI ZA IZVAJANJE NAČRTA	31
4.1 Izvajalci nalog zaščite, reševanja in pomoči v Mestni občini Koper	31
4.1.1 Pregled organov in organizacij, ki sodelujejo pri izvedbi nalog iz občinske pristojnosti	31
4.2 Materialno-tehnična sredstva za izvajanje načrta	32
4.3 Predvidena finančna sredstva	33
5 OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE	34

NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB NESREČI ZRAKOPLOVA

5.1 Opazovanje	34
5.2 Obveščanje pristojnih organov in služb	34
5.3 Obveščanje javnosti	36
5.3 Obveščanje svojcev udeležencev nesreče zrakoplova in ogroženih prebivalcev na ogroženem naseljenem območju	37
5.4 Obveščanje javnosti	37
5.5 Alarmiranje	39
6 AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV	41
6.1 Aktiviranje organov in njihovih strokovnih služb	41
6.2 Aktiviranje pripadnikov občinskih sil za zaščito, reševanje in pomoč	42
6.3 Zagotavljanje pomoči v materialnih in finančnih sredstvih	42
7 UPRAVLJANJE IN VODENJE	44
7. 1 Organi in njihove naloge	44
7.1.1 Občinski organi	44
7.1.2. Organi vodenja	45
7.1.3. Občinske sile	45
7.1.4. Občinski pogodbeni izvajalci	46
7.1.5. Druga podjetja, zavodi, organizacije javnega značaja	46
Kontrola zračnega prometa Slovenije, d.o.o. – Služba letališke kontrole zračnega prometa Portorož	48
7.1.6 Nevladne organizacije;	49
7.1.7 Sile za ZRP obalne regije	49
7.2 Operativno vodenje	50
7.3 Organizacija zvez	51
7.3.1 Sistem radijskih zvez ZA-RE	51
8 ZAŠČITNI UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI	53
8. 1 Ukrepi zaščite, reševanja in pomoči	53
8.1.1 Prostorski, urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi	53
8.1.2 Zaščita kulturne dediščine	54
8.1.3 Radiološka, kemična in biološka zaščita	55
8.1.4 Evakuacija	57
8.1.5 Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev	59
8. 2 Naloge zaščite, reševanja in pomoči	60
8.2.1 Iskanje pogrešanega zrakoplova in oseb (zrakoplov v sili)	61

NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB NESREČI ZRAKOPLOVA

8.2.2 Gašenje in reševanje ob požarih	62
8.2.4 Reševanje iz ruševin	64
8.2.4 Reševanje na vodi in iz vode	65
8.2.5 Pomoč ogroženim in prizadetim, svojcem oziroma prebivalcem	66
8.2.6 Prva in nujna medicinska pomoč	67
8.2.7 Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje	69
9 OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA	70
10 RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV	72
10.1 Pomen pojmov	72
10.2 Razlaga okrajšav.....	73
11 SEZNAM PRILOG IN DODATKOV.....	76
11.1 Priloge.....	76
11.2 Dodatki.....	77

1 NESREČA, ZA KATERO JE IZDELAN NAČRT – NESREČA ZRAKOPLOVA

1.1 Uvod

Občinski načrt zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova v Mestni občini Koper je ažurirana verzija Načrta zaščite in reševanja ob letalski nesreči (verzija 1.0, številka 842-4/2007, z dne 29.10.2007. Osnutek načrta zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova je za Mestno občino Koper izdelala Zame Maja Jenko s.p. v sodelovanju z Medobčinsko službo za zaščito, reševanje in varstvo okolja, MU Istra. Predlog načrta je izdelala Medobčinska služba za zaščito, reševanje in varstvo okolja, MU Istra

Izdelan je na podlagi Občinske ocene ogroženosti ob nesreči zrakoplova številka: 842-2/2023 z dne 07.03.2023, na podlagi spremembe Ocene ogroženost zaradi nesreče zrakoplova v Obalni regiji (2019) in Regijskega načrta zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova v Obalni regiji (2022), Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 97/10, 21/18 – ZNOrg in 117/22), Uredbe o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Uradni list RS, št. 24/2012, 78/16 in 26/19), Uredbe o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč (Uradni list RS, št. 92/07, 54/09 in 23/11, 27/16), Zakona o letalstvu (Uradni list RS, št. 81/10 – uradno prečiščeno besedilo, 46/16, 47/19 in 18/23 – ZDU-1O), Zakona o zagotavljanju navigacijskih služb zračnega prometa (Uradni list RS, št. 30/2006-UPB1, 109/2009, 62/2010-ZLet-C, 18/2011-ZUKN-A), Zakona o prevozu nevarnega blaga (Uradni list RS, št. 33/06 – uradno prečiščeno besedilo, 41/09, 97/10 in 56/15), Uredbe o načinu izvajanja nadzora zračnega prostora (Uradni list RS, št. 29/04, 46/15 in 3/18), Uredbe o preiskovanju letalskih nesreč, resnih incidentov in incidentov (Uradni list RS, št. 72/03, 110/05 in 53/19), Pravilnika o logistični podpori preiskovalnemu organu (Uradni list RS, št. 26/07 in 25/2013), Pravilnika o preiskovanju letalskih nesreč vojaških zrakoplovov (Uradni list RS, št. 53/10), Uredbe (EU) št. 996/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20.10.2010 o preiskavah in preprečevanju nesreč in incidentov v civilnem letalstvu ter razveljavitvi Direktive 94/56/ES (UL L 295, 12.11.2010, str. 35-50) in drugih izvedbenih predpisov.

Občine, ki se nahajajo na območju nadzorovanih con (CTR) mednarodnih Letališč Jožeta Pučnika Ljubljana, Edvarda Rusjana Maribor, Aerodroma Portorož ter mešanega Letališča Cerklje ob Krki, pripravijo cel načrt zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova.

Glede na te podatke, Mestna občina Koper spada v **5. razred ogroženosti** in zato je potrebno izdelati cel načrt zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova.

1.2 Zračni promet v Mestni občini Koper

Aerodrom Portorož je tretje mednarodno letališče v Republiki Sloveniji. Ima strateško lego, saj je geografsko dobro umeščeno v srednjo Evropo ter ima dobre cestne povezave s središčem države in sosednjimi regijami.

Zračni promet na letališču Aerodrom Portorož se je od leta 2002 stalno spreminjal. Konstantno povečevanje in upadanje števila operacij je od leta 2002 dalje.

NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB NESREČI ZRAKOPLOVA

Največ operacij je bilo v letu 2013 (14.974), največje število prepeljanih potnikov leta 2017 (25.350). Največ zrakoplovov pristane in vzleti od aprila do oktobra. V tem času se odvija večina vsega prometa zrakoplovov (od 24.000 do 53.000 potnikov), najmanj pa od novembra do marca. Na letališču Aerodrom Portorož prevladujejo mednarodni prihodi in odhodi. Na podlagi podatkov se ugotavlja, da je letališče, glede na naravo in kategorijo, namenjeno prevozu potnikov.

Največ zrakoplovov na Aerodromu Portorož je do teže 1500 kg. Glede na velikost zrakoplovov lahko pričakujemo na Aerodromu Portorož nesreče manjšega obsega, glede na gostoto prebivalstva pa so možne tudi nesreče večjega obsega.

Na območju Mestne občine Koper ni drugih športnih letališč ali vzletišč, ki bi lahko pomenila nevarnost za nastanek nesreče zrakoplova.

Zaradi številnih zračnih poti, ki prepletajo zračni prostor Mestne občine Koper, ne moremo izključiti nastanka nesreče zrakoplova večjega obsega zaradi strmoglavljenja posameznega zrakoplova ali trka dveh zrakoplovov, pri katerem bi bilo lahko udeleženo večje število potnikov (padec zrakoplova na naseljeno območje, nesreča na težko dostopnem terenu, iskanje pogrešanega zrakoplova ali padec zrakoplova v morje).

1.3 Letališča in vzletišča

1.3.1 Mednarodno letališče Aerodrom Portorož

Aerodrom Portorož je registrirano kot javno letališče, odprto za domači in mednarodni potniški in tovorni promet v Sečoveljah. Leži na robu Sečoveljskih solin, na meji med Slovenijo in Hrvaško, oddaljeno le 6 km od Portoroža. V bližini se nahajajo drugi počitniški kraji in sicer Piran (10 km), Izola (13 km), Koper (20 km), Umag (15 km). Letališče je namenjeno za prevoz potnikov in blaga ter športne, šolske, turistične in poslovne polete.

Leži na dveh metrih nadmorske višine, površina vzletno pristajalne steze meri 1200 x 30 metrov in je opremljeno z osvetlitvijo za nočno letenje. Ob zmanjšani vidljivosti se lahko opravi le nenatančni prihod, ki za to letališče zadostuje. Letališki kompleks je nepravilne pravokotne oblike dolžine 1400 m in širine 130 do 450 m. Leži v smeri severozahod – jugozahod. Uvrščamo ga v II. C kategorijo po mednarodni razvrstitvi letališč. Lahko sprejema in odpravlja vsa eno in več motorna batna, reakcijska in turbopropelerska letala in helikopterje kapacitete do 50 potnikov in do 27 ton največje dovoljene vzletne mase.

Preko Aerodroma Portorož je bilo leta 2020 prepeljanih 22.609 potnikov, leta 2019 pa 28.881 potnikov. Letalski promet se je v letu 2020 namreč močno zmanjšal predvsem zaradi COVID-19 in ukrepov v zvezi z njim.

Letališče uporabljajo v največji meri enomotorna in dvomotorna, batna in turbopropelerska letala splošnega letalstva s kapacitetami do 10 sedežev ter občasno tudi nekaj večjih dvomotornih turbopropelerskih letal s kapacitetami do 60 sedežev ter manjša poslovna dvomotorna reaktivna letala (Aerodrom Portorož.si, 2021).

NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB NESREČI ZRAKOPLOVA

Tabela 1 : Zmogljivost mednarodnega letališča Aerodrom Portorož

Mednarodno Letališče	max. teža(kg) zrakoplova	število potnikov	tovor (kg)	gorivo (kg)
Aerodrom Portorož	27.000	50	1500	11.728

Vir: Aerodrom Portorož d.o.o., Ocena ogroženosti ob nesreči zrakoplova v obalni regiji, 2019

Tabela 2: Podatki o številu premikov ter prihodov/odhodov potnikov na Aerodromu Portorož

Leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Letalske operacije ¹	12.733	13.753	14.396	13.090	17.333	14665
Letalski gostje ²	22.975	23.783	25.350	24.840	28.881	22609

Vir: Aerodrom Portorož d.o.o.

Velikost letališkega območja je 230 km², na tem območju živi 74.718 prebivalstva, 17.008 objektov, od tega 13.368 stanovanjskih. Gostota prebivalstva na km² je 324.

1.3.2 Nadzorovana cona (CTR) letališča Portorož

Območje nadzorovane cone Aerodroma Portorož obsega območje občine Piran, Izole in del Mestne občine Koper. Velikost območja meri 137 km². Ima obliko valja s središčem na letališču Portorož. Radij obsega območje skoraj do Koštabone, Kampela in Izole ter nadaljuje pot po Piranskem zalivu. Ker se v bližini nahaja meja z Republiko Hrvaško, sega tudi na njeno območje. Letališka kontrola ima dovoljenje za vodenje zrakoplovov nad območjem Republike Hrvaške (Buje – Umag), kjer se zrakoplov preda kontroli letenja Pula in obratno.

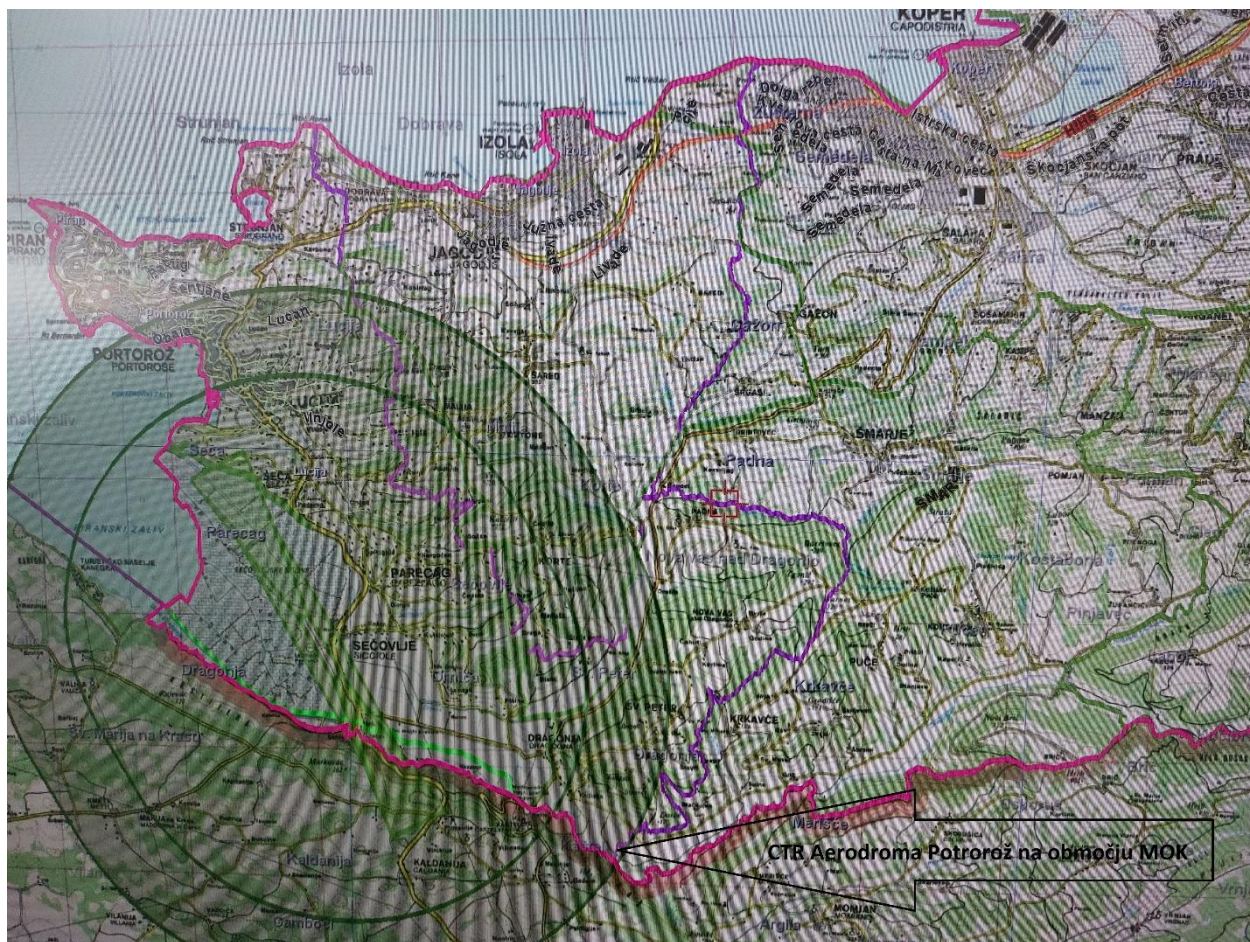
CTR Aerodroma Portorož zajema v Mestni občini Koper (MOK) le 25.000m² (2,5 ha) neposeljenega dela Krkavč pri Sv. Štefan (območje krajevne skupnosti Šmarje). Do območja pelje lokalna cesta. Na tem območju ni kritične infrastrukture oziroma objektov.

¹ Prileti in vzleti vseh zrakoplovov, ne glede na težo (MTOW), skupaj

² Potniki v prihodu in odhodu skupaj

NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB NESREČI ZRAKOPLOVA

Slika 1: Nadzorovana cona mednarodnega Aerodroma Portorož

NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB NESREČI ZRAKOPLOVA

Slika 2: Nadzorovana cona mednarodnega letališča Portorož s Heliportom Izola

Vir: Aerodrom Portorož d.o.o.

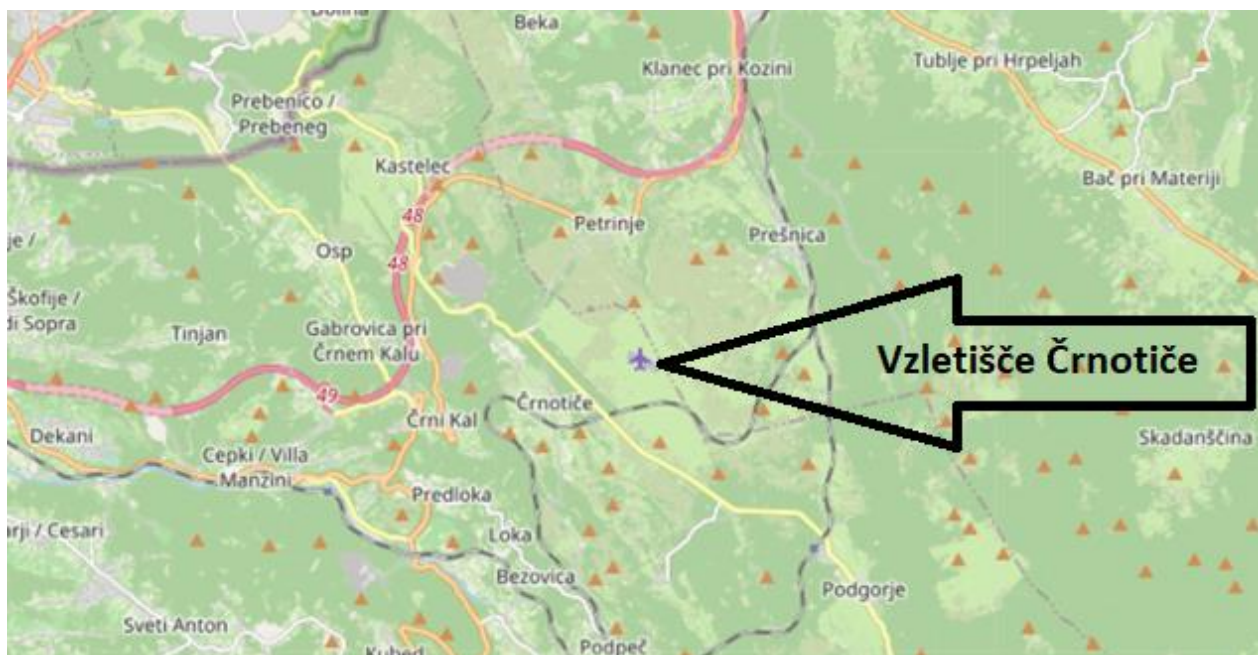
1.3.3 Vzletišča v Mestni občini Koper

Vzletišča so namenjena za vzletanje in pristajanje letal splošne (ne akrobatska, pol akrobatska in akrobatska) in posebne kategorije (amatersko izdelan zrakoplov, eksperimentalno izdelan zrakoplov in ultralahka letalna naprava).

V RS imamo 27 vzletišč, ki so namenjena za vzletanje in pristajanje letal splošne in posebne kategorije.

Na območju Mestne občine Koper imamo 1 vzletišče, ki pa trenutno ni registrirano kot vzletišče pri Javni agenciji RS za civilno letalstvo (CAA), tj. Vzletišče Črnotiče. Ker na vzletišču ne potekajo nobene letalske operacije, ne predstavlja vira tveganja za nastanek nesreče.

Slika 3: Vzletišče Črnotiče

V bližini Mestne občine Koper je evidentiran 1 heliport, in sicer Heliport Splošne bolnišnice Izola. Omogoča prevoz ogroženih bolnikov 24 ur dnevno in je prvi v državi, ki je svetlobno voden za dnevno in nočno pristajanje ter edini s talnim pristajanjem. Heliport lahko predstavlja tveganje za MOK, če zrakoplov, ki je namenjen na oziroma iz Heliporta strmoglavi na območju MOK.

V Mestni občini Koper in Obalni regiji ni drugih športnih letališč ali vzletišč, ki bi lahko pomenila nevarnost za nastanek nesreče zrakoplova.

1.4 Splošno o nevarnosti nesreč zrakoplovov na območju Mestne občine Koper

Delež potniškega prometa z zrakoplovi v mednarodnem pomenu znaša okoli 15 %. Ker se večina nesreč zrakoplova zgodi na letališčih ali njihovi neposredni bližini, predvsem pri vzletanju in pristajanju, so ogroženi prebivalci, ki živijo v neposredni bližini letališča. Zato morajo imeti letališča izdelane svoje operativne načrte, ki zagotavljajo takojšen odziv na vse vrste nevarnosti in druge neobičajne razmere, da bi tako zmanjšali možnost nesreče in obseg osebne ali druge škode na letališču.

Posledice nesreče so skoraj vedno katastrofalne, saj največkrat pomenijo popolno katastrofo, kar z drugimi besedami povedano pomeni mnogo smrtnih žrtev. Možne žrtve nesreč zrakoplova niso samo potniki zrakoplova ali posadka, ampak tudi ljudje in živali, na območju, kjer pride do nesreč zrakoplova. Posledice nesreče, neposredne in posredne, prizadenejo tudi svojce žrtev, člane reševalnih ekip, kulturno dediščino, okolje infrastrukturo in podobno.

NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB NESREČI ZRAKOPLOVA

Glede na velikosti zrakoplovov, ki pristajajo na mednarodnem letališču Portorož, lahko pričakujemo nesreče zrakoplova večjega obsega.

Zaradi številnih zračnih poti preko slovenskega zračnega prostora lahko v Mestni občini Koper pričakujemo tako nesreče zrakoplova manjšega kot tudi večjega obsega, ne moremo pa tudi izključiti nesreč zrakoplova, v kateri bi bila udeležena dva velika zrakoplova. Večina nesreč, ki so se pripetile v obalni regiji so bile nesreče manjšega obsega. Samo v enem primeru imamo nesrečo v kateri sta bili poškodovani dve osebi, pri čemer je ena kasneje podlegla poškodbam. Pregled nesreč zrakoplova:

Tabela 3: Statistika nesreč zrakoplovov na Aerodromu Portorož glede na vzletno maso (obdobje 2015-2020)

Nesreče zrakoplovov glede na vzletno maso			
Leto	do 5.700 kg	nad 5.700 kg	Skupaj
2015	1	0	1
2016	3	0	3
2017	1	0	1
2018	1	0	1
2019	5	0	5
2020	1	0	1
Skupaj:	12	0	12

Vir: Aerodrom Portorož. 2021.

Na podlagi statističnih podatkov se na Aerodromu Portorož zgodi ena manjša nesreča letno.

1.5 Značilnosti nesreče zrakoplova

Nesreča zrakoplova je nesreča v zračnem prometu in spada po Zakonu o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami med druge nesreče. To je nesreča, ki jo v večji meri povzroči človek s svojo dejavnostjo in ravnanjem, lahko pa nastane tudi zaradi vpliva naravne nesreče.

Za nesrečo zrakoplova je značilno, da:

- se običajno zgodi brez opozorila, nenadno in nepričakovano,
- so pogosto žrtve nesreče vsi potniki in člani posadke,

NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB NESREČI ZRAKOPLOVA

- se lahko pripeti na krajih, ki niso takoj ali zlahka dostopni in
- so lahko žrtve tudi prebivalci, če zrakoplov pade na naseljeno območje.

Nesreče zrakoplovov lahko delimo glede na:

- **vrsto zrakoplova:** nesreča potniškega, tovornega ali vojaškega zrakoplova,
- **kraj nesreče:**
 - nesreča zrakoplova na naseljeno območje,
 - nesreča zrakoplova na težko dostopnem terenu,
 - nesreča zrakoplova na vodnih površinah,
 - nesreča zrakoplova na območju letališča.
- **posledice nesreče:**
 - žrtve,
 - uničena ali poškodovana infrastruktura, stavbe in kulturna dediščina ter
 - vpliv okolja.

Večina nesreč zrakoplova se zgodi nepričakovano, zato je nesrečo zrakoplova težko vnaprej predvideti, potrebno pa je imeti izdelan načrt ukrepanja, ki bo zagotavljal učinkovito in takojšnjo pomoč udeležnim v njej.

Pomoč žrtvam mora biti zagotovljena čim bližje kraju nesreče, saj po nekaterih ocenah kar do 20% žrtev, ki bi jih sicer lahko rešili, umre v prvih dvajsetih minutah po nesreči.

1.6 Vzroki nastanka nesreče

Delež letalskega potniškega prometa v mednarodnem pomenu znaša okoli 15%. Analize nesreč zrakoplovov kažejo, da se večina vseh nesreč zrakoplovov zgodi na letališčih ali v njihovi neposredni bližini, predvsem pri vzletanju ali pristajanju.

Glavni vzroki nesreč zrakoplovov so predvsem:

- človeški, tehnični in drugi vzroki (napaka motorja ali konstrukcije zrakoplova, izguba nadzora, pomanjkljiva kontrola letenja),
- naravne in druge nesreče (neugodne vremenske razmere, požar, nesreče pri prevozu nevarnega blaga, potres) in
- teroristični napadi in druge oblike množičnega nasilja.

Nesreče se najpogosteje dogajajo zaradi napake pilota, sledijo jim nesreče zaradi mehanskih napak, vremena, sabotaž in drugih človeških napak. Med vire nevarnosti za območje Mestne občine Koper lahko štejemo vzlet, prelet in pristank zračnih plovil, potniški promet, tovorni promet, športno letenje, zračni nadzor NATO (Organizacija severnoatlantskega sporazuma) zrakoplovov in vojaško urjenje.

NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB NESREČI ZRAKOPLOVA

Aerodrom Portorož je namenjen predvsem prevažanju potnikov. Na letališču vzletajo zrakoplovi do teže 1500 kg.

1.7 Dejavniki, ki povečujejo verjetnost nastanka nesreče zrakoplova

1.7.1 Geografske značilnosti

Aerodrom Portorož ima specifično lego med vsemi letališči v Sloveniji. Obdajajo ga:

- naseljeni kraji, ki so v neposredni bližini letališča,
- državna meja z Republiko Hrvaško,
- morje in
- težko prehodne soline (V smeri vzleta in pristanka zrakoplova prečkajo območje solin, v katerih so bazeni, napolnjeni z morskovo vodo. Območje je sorazmerno težko prehodno).

Poti in smeri zrakoplovov, ki imajo namen pristajanja na Aerodromu Portorož (visual approach chart) so:

Iz smeri Hrvaške:

- Buje (PW1),
- Umag (PS1).

Iz smeri Italije:

- VICKY (določena točka na morju med Italijo in Slovenijo, kjer kontrola preda letalo drugi kontroli),
- Piran (PN1).

Iz smeri notranjosti Slovenije:

- Črni kal (PE1),
- Koper (PE2).

Iz Instrument approach charta so razvidne poti in smeri zrakoplovov, ki imajo namen instrumentalnega prihoda na Aerodrom Portorož. Točke javljanja teh zrakoplovov so vedno na tako imenovanih poteh zrakoplovov in so definirane glede na oddaljenost od radio navigacijskega sredstva.

Iz smeri Italije:

- VICKY (določena točka na morju med Italijo in Slovenijo, kjer kontrola preda zrakoplov drugi kontroli),
- ROTAR.

Iz smeri notranjosti Slovenije:

- Ilirska Bistrica

NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB NESREČI ZRAKOPLOVA

Poti zrakoplovov za prihod in odhod zrakoplovov iz letališča Aerodrom Portorož potekajo nad naseljenimi kraji, s tem pa tudi obstaja možnost nesreče zrakoplovov nad naseljenimi kraji.

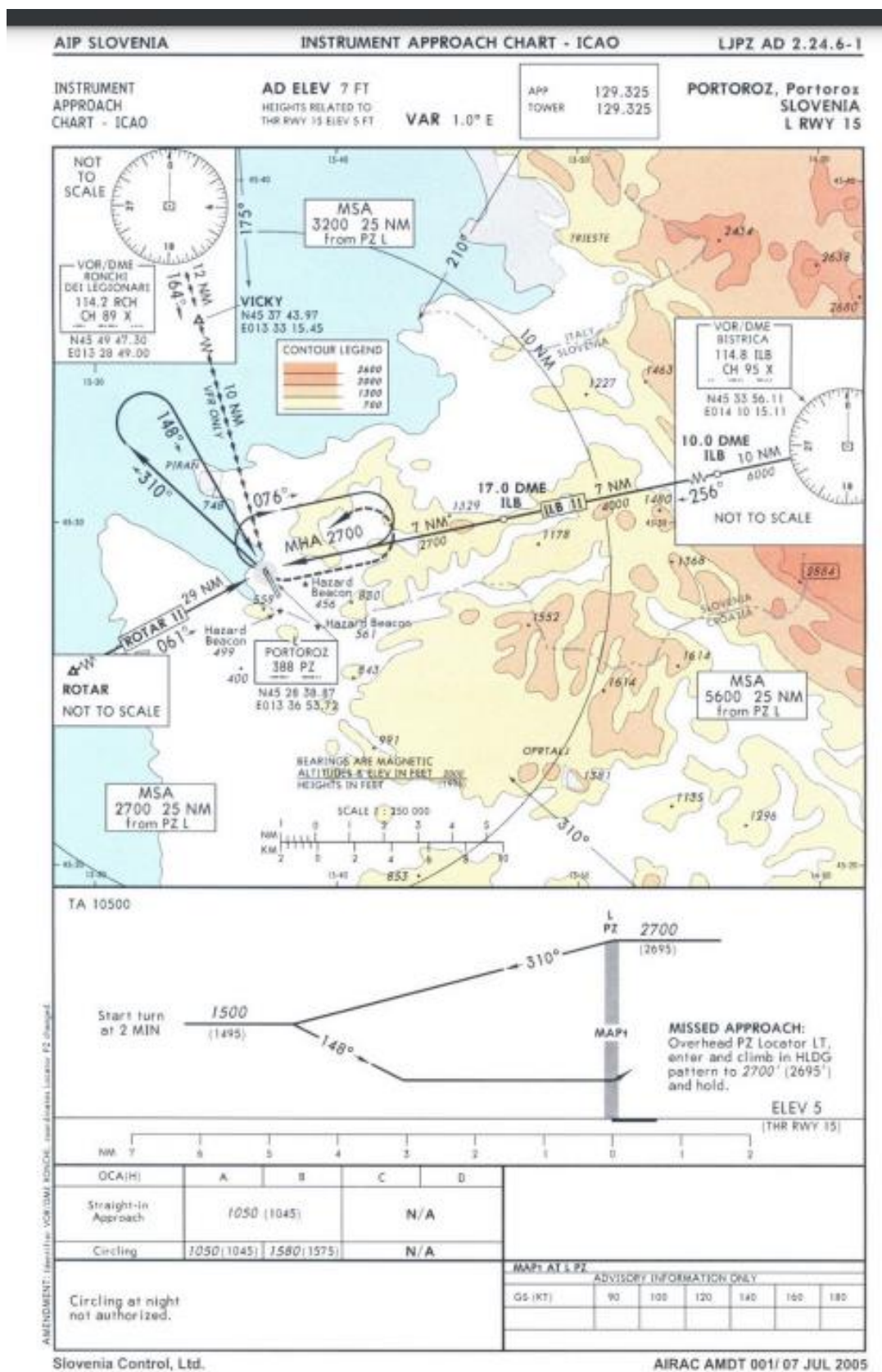
NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB NESREČI ZRAKOPLOVA

Slika 4: Visual approach chart

Vir: Aerodrom Portorož d.o.o.

Slika 5: Instrument approach chart – ICAO (Mednarodna organizacija civilnega letalstva)

Vir: Ocena ogroženosti ob nesreči zrakoplova v obalni regiji, 2019, Aerodrom Portorož d.o.o.

1.7.2 Državna meja z Republiko Hrvaško

Območje letališča Aerodroma Portorož neposredno meji na Republiko Hrvaško. Zrakoplovi vsakodnevno, zaradi smeri in lege vzletno-pristajalne steze letališča, letijo nad območjem Republike Hrvaške. Kontrola zračnega prometa Portorož ima dovoljenje za vodenje zrakoplovov nad ozemljem Republike Hrvaške (Buje – Umag), kjer se zrakoplovi predajo kontroli letanja Pula ter obratno.

1.7.3 Morje

Zračne poti potekajo tudi nad morjem. Verjetnost nesreče padca zrakoplova v morje, obstaja.

1.7.5 Meteorološke značilnosti Aerodroma Portorož

Med pomembnejšimi vzroki za nesrečo zrakoplova so neugodne vremenske razmere kot so neurje ob nevihtah, močni vetrovi in gosta megla. Močno neurje ob nevihti spremljajo nalivi, nevihtni piši, strele in tudi toča.

Nevihtni piš je izredno nevaren za letalski promet, saj se pod bazo nevihtnega oblaka zrak izrazito hitro spušča in če pristajajoči zrakoplov zaide v tak spuščajoč veter lahko zaradi izgube vzgona in posledično višine strmoglavi. Vetrovi ob nevihtah so zelo turbulentni, hitrost pa se jim naglo spreminja. Toča nastaja izključno v spomladanskem in poletnem času, pogosto pa je povezana s pojavom nevihtnega piša.

V tabelah je prikaz vremenskih razmer na Aerodromu Portorož.

Tabela 4: Število dni z meglo na Aerodromu Portorož (obdobje 2010-2020)

Leto	Število dni z meglo
2010	9
2011	14
2012	2
2013	9
2014	2
2015	11
2016	9
2017	7
2018	5
2019	6
2020	7

Zmanjšana vidnost včasih, zlasti v jutranjih urah hladnejšega dela leta, lahko ovira promet.

NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB NESREČI ZRAKOPLOVA

Tabela 5: Število dni z nevihto na Aerodromu Portorož (obdobje 2010-2020)

Dan z nevihto - ko je zabeleženo grmenje, z ali brez bliskanja

Leto	Število dni z nevihto
2010	42
2011	25
2012	36
2013	50
2014	64
2015	25
2016	49
2017	40
2018	51
2019	48
2020	38

Vir: ARSO.si, 2021.

Nevihte (in z njimi v zvezi turbulenca, zaledenitev in striženje vetra) so relativno pogoste, - poleti so bolj pogoste, predvsem termičnega porekla, trajajo do približno 90 minut, in so izolirane.

Tabela 6: Število dni s točo na Aerodromu Portorož (obdobje 2010-2020)

Leto	Število dni s točo
2010	4
2011	2
2012	1
2013	4
2014	4
2015	0
2016	0
2017	1
2018	0
2019	0
2020	1

Toča je zelo redka ovira za promet.

NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB NESREČI ZRAKOPLOVA

Tabela 7: Število dni s snegom nad 0,1 mm na Aerodromu Portorož (obdobje 2010-2020)

Leto	Število dni s pojavom sneženja
2010	5
2011	0
2012	1
2013	4
2014	0
2015	0
2016	0
2017	0
2018	1
2019	1
2020	0

Sneg je zelo redka ovira za letalski promet.

Tabela 8: Število dni z vetrom nad 6 bof (močan veter) in nad 8 bof (viharni veter) na Aerodromu Portorož (obdobje 2010-2020)

Leto	Število dni z močnim vetrom	Število dni z viharnim vetrom
2010	118	20
2011	104	22
2012	125	34
2013	123	27
2014	123	19
2015	98	16
2016	63	3
2017	90	21
2018	68	10
2019	91	15
2020	96	18

Vir: ARSO.si. 2021

- letno je povprečno 95 dni z vetrom močnejšim od 6 bof in 8 bof,
- od tega je približno 40 % primerov bočnega vetra (NE in ENE-burje, oziroma SW in WSW), ki ovirajo promet,
- veter je lahko potencialni razlog za nesrečo zrakoplova pri vzletanju in pristajanju, pri manj izkušenih pilotih.

1.7.6 Prevozi nevarnih snovi

Prevoz nevarnega blaga v prometu zrakoplova mora biti usklajen tako z dokumenti ICAO kot tudi z dokumenti Mednarodnega združenja letalskih prevoznikov (IATA). Nevarno blago je razdeljeno v tri kategorije:

NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB NESREČI ZRAKOPLOVA

- snovi, ki so dovoljene za prevoz z zrakoplovi,
- snovi, za katere so potrebna posebna dovoljenja in
- snovi, ki so izključena iz prevoza zrakoplova.

Letalski prevoznik je, skladno z določbami predpisov, mednarodnih standardov in priporočenih praks, dolžan usposablјati letalsko osebje s področja prevoza nevarnega blaga. Letalski prevoznik, ki dejansko izvaja prevoz nevarnega blaga mora imeti to dejavnost opredeljeno v svojem Operativnem priročniku, izdelana pa mora imeti:

- Program usposablјanja s področja prevoza nevarnega blaga ter
- Navodila za ukrepanje ob nesreči zrakoplova pri prevozu nevarnega blaga.

Za prevoz nevarnega blaga je potrebno dovoljenje pristojnih organov Ministrstva za infrastrukturo. S podatki o nevarnem blagu razpolagajo letalski prevozniki, ki izvajajo letenje v RS ali iz nje oziroma prelete preko slovenskega zračnega prostora. Če pride do nesreče letala, ki prevaža nevarno blago in ga prevoznik ne more pobrati, odstraniti, dati na določen prostor ali kako drugače nevtralizirati, mora poklicati organizacijo, ki je pooblašena za reševanje z nevarnim blagom, da to stori na stroške prevoznika.

Z zrakoplovom je prepovedan prevoz predmetov in snovi, ki so v tehničnih navodilih označeni kot prepovedani za prevoz v normalnih okoliščinah in okuženih živih živali razen izjem. Vojaške oborožitve in minsko eksplozivnih sredstev se ne sme prevažati po zraku, razen s posebnim dovoljenjem pristojnih organov in v skladu s predpisi, ki urejajo prevoz nevarnega blaga. Kadar je to potrebno in v interesu javnega reda in varnosti, lahko vlada prepove tudi prevažanje drugega posebnega blaga.

Pri prevozu radioaktivnih snovi veljajo posebni varnostni ukrepi in ker se prepelje zelo majhne količine teh snovi z zrakoplovi, je verjetnost nesreče pri prevozu teh snovi in resna ogroženost zdravja udeležencev nesreče, reševalnih ekip in prebivalstva v okolici, zelo majhna. Pri tem bi bilo ogroženih nekaj ljudi oziroma bi morali za daljši čas omejiti dostop na območje, če ga ne bi bilo možno dekontaminirati. Površina takšnega območja bi znašala nekaj 100 m², v najslabšem primeru nekaj 1.000 m².

Na Aerodromu Portorož se ne izvajajo prevozi nevarnega blaga. Zaradi posebnih varnostnih ukrepov in majhne količine prepelјanih nevarnih snovi, je verjetnost nesreče zrakoplova pri prevozu teh snovi na območju Mestne občine Koper zelo majhna.

Če pa bi na območje MOK padel zrakoplov z nevarnimi snovmi, bi bile največje posledice pri:

- padcu zrakoplova na Luko Koper in ostale objekte (Petrol d.d., Terminal instalacija Sermin, Istrabenz Plini d.o.o., Titus d.o.o. Dekani), kar lahko povzroči požare, eksplozije, nenadzorovano uhajanje ali odtekanje nevarnih snovi v okolje in njeno onesnaženje (Rižanski vodovod),

NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB NESREČI ZRAKOPLOVA

- padcu zrakoplova na najbolj naseljeno območje MOK, kar lahko povzroči ogromno žrtev tudi zaradi uhajanja nevarnih snovi,
- padcu zrakoplova na območje bencinskih servisov, kar lahko povzroči požare, eksplozije in s tem uhajanje nevarnih snovi v okolje ter ogrozi prebivalstvo in okolje.

V kolikor pride do take nesreče, je prevoznik tisti, ki mora zavarovati, pobrati ali odstraniti nevarno snov ali kako drugače poskrbeti, da ni več nevarnosti. Če prevoznik tega ne more storiti, mora poklicati pristojno organizacijo pooblaščen za reševanje nesreč z nevarnimi snovmi, da to stori na njegove stroške.

Na območju Mestne občine Koper še ni bilo nobene nesreče zrakoplova z radiološkimi posledicami.

1.7.7 Potresna ogroženost

Mestna občina Koper sodi med potresno srednje ogrožena območja v Sloveniji, kjer lahko pričakujemo potres VI. in VII. stopnje po evropski potresni lestvici EMS (Razred ogroženosti=3).

Potres lahko ogrozi tudi zračni promet. Aerodrom Portorož leži na območju, kjer lahko pričakujemo potres VI. stopnje po evropski potresni lestvici (EMS). V primeru močnejšega potresa in če bi s tem bila poškodovana letališka infrastruktura, bi promet zato preusmerili na druga sosednja letališča.

1.7.8 Terorizem in druge oblike množičnega nasilja

Teroristična dejanja na Aerodromu Portorož so možna.

Aerodrom Portorož ima izdelan integralni načrt varnostnega sistema, ki temelji na izdelavi varnostnih dokumentov, usposabljanju zaposlenih, logističnih postopkih in izvajanju stalnih vaj zaposlenih. V programih so zajeti vsi izredni primeri napovedanih oziroma predvidljivih dogodkov in nenapovedanih oziroma nepredvidljivih dogodkov, ki ogrožajo varnost prometa zrakoplova.

Poleg obveznih policijskih enot ima Aerodrom Portorož tudi posebno varnostno službo. Obe službi sta odgovorni za izvajanje varnostnega načrta.

1.8 Verjetnost nastanka verižne nesreče

Ob nesreči zrakoplova na Aerodromu Portorož ni pričakovati večjega števila ranjenih in mrtvih, lahko pa se to število bistveno poveča zaradi možnih različnih verižnih nesreč.

Ob nesreči zrakoplova izven letališča pa lahko pričakujemo tudi večje število ranjenih in tudi veliko smrtnih žrtev, predvsem takrat, ko bi prišlo do trka dveh večjih zrakoplovov ali pri strmoglavljenju večjega zrakoplova, ki potujejo po zračnih poteh preko Mestne občine Koper. Padec zrakoplova na naseljeno območje, bi lahko povzročil poškodbe infrastrukture, požare in eksplozije.

NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB NESREČI ZRAKOPLOVA

Nevarnost za verižno nesrečo predstavljajo tudi viri večjega tveganja za okolje (Luka Koper d.d., Petrol d.d., Terminal instalacija Sermin, Istrabenz Plini d.o.o., Titus d.o.o. Dekani).

1.9 Sklepne ugotovitve

Na ožjem območju letališča Aerodrom Portorož in Heliporta Izola, lahko pričakujemo predvsem nesreče manjšega obsega, na celotnem območju MOK pa tudi nesreče večjega obsega, ki bi imele za posledice večje število ranjenih in mrtvih, zaradi strmoglavljenja posameznega zrakoplova ali trka dveh zrakoplovov, pri katerem bi bilo lahko udeleženo večje število potnikov (padec zrakoplova na naseljeno območje, nesreča na težko dostopnem terenu, iskanje pogrešanega zrakoplova, nesreče zrakoplova, ki prevažajo nevarne snovi ali padec zrakoplova v morje).

Večino nesreč se zgodi med pristajanjem ali vzletanjem zrakoplova, zato je padec zrakoplova na naseljeno območje manj verjeten. Če pa bi vseeno prišlo do tovrstne nesreče, bi bilo največ žrtev v primeru, da zrakoplov pade na staro mestno jedro Koper. Predvsem med turistično sezono, ko je poleg občanov Mestne občine Koper tudi veliko turistov.

Nesreče s prevozom nevarnih snovi so na Aerodromu Portorož izključene, ker to letališče ne sprejema takega tovora. Ne moremo pa izključiti nesreče z nevarnimi snovmi na območju celotne Mestne občine Koper. Če bi prišlo do padca zrakoplova z nevarno snovjo, bi to lahko povzročilo nenadzorovano uhajanje ali odtekanje nevarnih snovi v okolje, na vodne površine in s tem onesnaženje vodnih virov (Rižanski vodovod).

Zelo velik problem bi predstavljal tudi padec zrakoplova na industrijsko cono, na kakšnega izmed virov večjega tveganja za okolje: Petrol, Slovenska energetska družba, d.d., Instalacija Sermin 10/a, Koper, Istrabenz plini d.o.o., Bertoki, Sermin 8A, 6000 Koper, Luka Koper, d.d., Vojkovo nabrežje 38, 6000 Koper, Titus d.o.o. Dekani, Dekani 5, 6271 Dekani, na bencinske servise ali večja podjetja.

Iskanje zrakoplova in reševanje pa je oteženo predvsem v primeru nesreče zrakoplova na vodnih površinah (morje) oziroma v nenaseljenih in slabo prehodnih predelih. V primeru reševanja zrakoplova iz morja je potrebno vključiti tudi sosednjo državo.

NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB NESREČI ZRAKOPLOVA

2 OBSEG NAČRTOVANJA

Mestna občina Koper glede na Regijski načrt zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova Verzija 3.0 številka 8421-5/2020-6-DGZR z dne 31.1.2023, spada v 5. razred ogroženosti in mora izdelati cel načrt zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova.

Temeljni načrt je državni načrt zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova, z njim pa morajo biti usklajeni vsi ostali načrti na nižjih nivojih. Občinski načrt zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova je usklajen z regijskim načrtom ZiR ob nesreči zrakoplova.

Občinski načrt zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova je izdelan za zrakoplov v sili oziroma za nesrečo zrakoplova večjega obsega. Izvajanje tega načrta, se v skladu z načelom postopnosti, dopolnjuje k regijskemu oziroma državnemu načrtu.

Tabela 9: Obveznosti nosilcev načrtovanja

Razred ogroženosti	Stopnja ogroženosti	Obveznosti nosilcev načrtovanja
1	Majhna	Ni potrebno izdelati načrta zaščite in reševanja, dela načrta oziroma dokumentov za izvajanje določenih zaščitnih ukrepov ter določenih nalog ZRP.
2	Srednja	Ni potrebno izdelati načrta zaščite in reševanja, priporočljivo pa je pripraviti del načrta oziroma dokumente v katerih je predvideno obveščanje in sodelovanje v primeru zrakoplova v sili.
3	Velika	Potrebno je izdelati del načrta zaščite in reševanja oziroma dokumente v katerih je predvideno obveščanje in sodelovanje v primeru zrakoplova v sili (iskanje pogrešanega zrakoplova)-za občine oziroma celotni načrt zaščite in reševanja za regije.
4	Zelo velika 1	Potrebno je izdelati del načrta zaščite in reševanja oziroma dokumente v katerih je predvideno obveščanje in sodelovanje v primeru zrakoplova v sili, priporočljivo pa je izdelati načrt zaščite in reševanja v celoti.
5	Zelo velika 2	Potrebno je izdelati načrt zaščite in reševanja v celoti.

Zaščito, reševanje in pomoč ob nesreči zrakoplova na javnih letališčih za mednarodni promet znotraj letališke ograje izvajajo upravljavci letališča s svojimi silami, oziroma na območju 3.000 m od letališke ograje. V času intervencije mora biti letališče Aerodrom Portorož zaprto. Pomoč pri izvajanju zaščite, reševanja in pomoči, Aerodrom Portorož zaprosi preko ReCO Koper.

Iskanje pogrešanega zrakoplova oziroma delovanje ob nesrečah zrakoplovov manjšega obsega, glede na območje iskanja, potrebne sile v zraku in na zemlji ter število pogrešanih, izvaja policija v sodelovanju z javnimi reševalnimi službami.

Posledice nesreče so skoraj vedno katastrofalne saj največkrat pomenijo popolno katastrofo, kar z drugimi besedami povedano pomeni mnogo smrtnih žrtev.

Možne žrtve nesreč zrakoplova niso samo potniki zrakoplova ali posadka, ampak tudi ljudje in živali, na območju, kjer pride do nesreč zrakoplova. Posledice nesreče, neposredne in posredne, prizadenejo tudi svoje žrtev, člane reševalnih ekip, kulturno dediščino, okolje, infrastrukturo in podobno.

NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB NESREČI ZRAKOPLOVA

Večina nesreč, ki so se pripetile v Obalni regiji, so bile nesreče manjšega obsega.

Ogroženost Mestne občine Koper

V državni oceni ogroženosti v primeru nesreče zrakoplova so občine razvrščene v različne razrede ogroženosti. V peti, najvišji razred ogroženosti ob nesreči zrakoplova so se uvrstile občine, katerih zemljišča segajo v območje nadzorovanih con (CTR) mednarodnih letališč in mešanega letališča. Vse ostale občine pa so se uvrstile v tretji razred ogroženosti³.

Tabela 10: Ogroženost Mestne občine Koper ob nesreči zrakoplova

Občina	Površina občine v km ²	Število ljudi	Gostota poseljenosti	Rang območja parcel in CTR con mednarodnega ali mešanega letališča=RAZRED OGROŽENOSTI
Koper	304	53.440	176	5

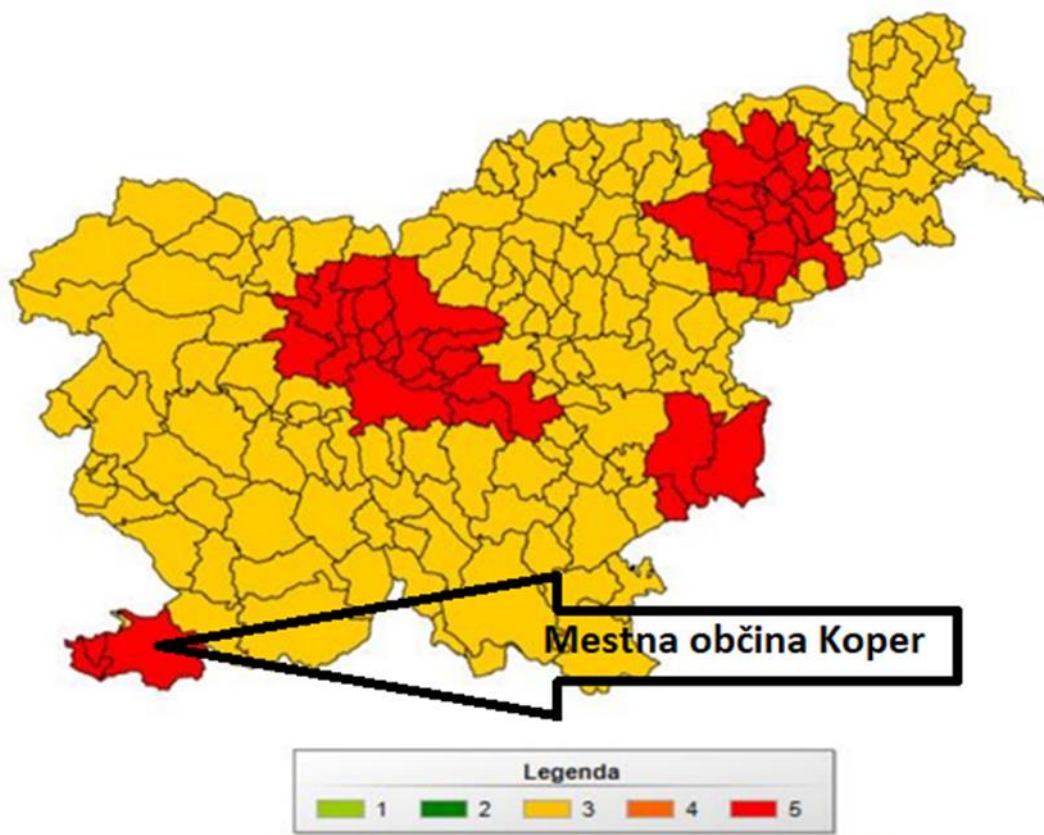
Vir: SURS; 2021, Ocena ogroženosti ob nesreči zrakoplova v obalni regiji, 2019.

Takole pa ogroženost Mestne občine Koper ob nesreči zrakoplova zgleda na sliki.

³ Ocena ogroženosti ob nesreči zrakoplova v Republiki Sloveniji. 2013. Ministrstvo za obrambo. Uprava RS za zaščito in reševanje.

NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB NESREČI ZRAKOPLOVA

Slika 6: Ogroženost Mestne občine Koper ob nesreči zrakoplova

1 - zelo majhna, 2 - majhna, 3 - srednja, 4 - velika, 5 - zelo velika

2.2. Načela zaščite, reševanja in pomoči

ZRP se ob nesreči zrakoplova organizira v skladu z načeli, ki jih določa Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami. Ob nesreči zrakoplova se upoštevajo predvsem načelo pravice do varstva, načelo pomoči, načelo javnosti, načelo preventive, načelo odgovornosti in načelo postopnosti pri uporabi sil in sredstev.

3 KONCEPT ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI OB NESREČI ZRAKOPLOVA

3.1 Temeljne podmene načrta

Temeljne podmene Občinskega načrta zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova so:

1. Varstvo pred posledicami nesreče zrakoplova zagotavljajo v okviru svojih pristojnosti Aerodrom Portorož, Splošna bolnišnica Izola, prevozniki, resorno ministrstvo, prebivalci kot posamezniki, prebivalci organizirani v prostovoljne reševalne sestave ter druge nevladne organizacije, ki se ukvarjajo z zaščito in reševanjem, javne reševalne službe, podjetja, zavodi in druge organizacije, katerih dejavnost je pomembna za zaščito in reševanje ter lokalne skupnosti in državni organi skladno s svojimi pristojnostmi.
2. Občinski načrt zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova izdela Mestna občina Koper.
3. Občinski načrt zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova v Mestni občini Koper je izdelan za primer zrakoplova v sili oziroma za ukrepanje ob nesreči zrakoplova v Mestni občini Koper. Iskanje pogrešanega zrakoplova (zrakoplov v sili) se prične, ko:
 - RS sprejme signal Emergency Locator Transmisor (ELT),
 - zrakoplov ne prileti na namembni kraj,
 - zrakoplov javi težave in ni več dosegljiv,
 - zrakoplov izgine iz radarskega zaslona ali
 - zrakoplov z okvaro oziroma težavo, kar bi pomenilo problem za varen pristanek ali polet.
4. Občinski načrt zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova v Mestni občini Koper obravnava zrakoplov v sili in nesrečo civilnega, vojaškega ali tujega vojaškega zrakoplova.
5. Vsem udeležencem v nesreči morajo pristojni organi in službe zagotoviti takojšno in ustrezno pomoč.
6. Za vsak primer zrakoplova v sili oziroma nesreče zrakoplova je potrebno obvestiti ReCO Koper.
7. V primeru zrakoplova v sili oziroma ob nesreči vojaškega oziroma tujega vojaškega zrakoplova, Slovenska vojska (SV) skupaj s policijo in poveljnikom CZ Mestne občine Koper izvaja aktivnosti iskanja in reševanja zrakoplova. Če je v nesreči zrakoplova udeležen vojaški zrakoplov tuje države, se izvajajo postopki reševanja skladno z veljavnimi predpisi ob sodelovanju države udeleženke.

NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB NESREČI ZRAKOPLOVA

8. Občinski načrt zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova v Mestni občini Koper je izdelan za ukrepanje ob nesreči zrakoplova, ko je treba za omilitev ali odpravo posledic nesreče poleg rednih služb aktivirati tudi sile za ZRP na območju Mestne občine Koper. Življenja prebivalcev so ob nesreči zrakoplova ogrožena, če zrakoplov pade na naseljeno območje ali če se zgodi nesreča zrakoplova, ki prevaža nevarno blago. Prebivalci prizadetih območij morajo biti o pričakovani nevarnosti, možnih posledicah, načrtih in ukrepih za zmanjšanje in odpravo posledic ter o ravnanju ob nesreči, pravočasno in objektivno obveščeni, še posebno, če okolju grozi večja nevarnost oziroma bi nesreča zrakoplova povzročila večjo materialno škodo na urbanem območju.
9. Obveščanje, ki je sestavni del Občinskega načrta zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova v Mestni občini Koper velja za zrakoplov v sili in za nesrečo zrakoplova.
10. Po prejemu obvestila o zrakoplovu v sili oziroma o nesreči zrakoplova se določi pristojno reševalno enoto, vodja intervencije pa zagotovi, da so nemudoma izvedeni vsi ukrepi za zmanjšanje števila žrtev in drugih posledic nesreče zrakoplova. Vodji intervencije so neposredno podrejene vse sile, ki sodelujejo pri izvajanju nalog na terenu. Izven letališča je vodja intervencije predstavnik gasilcev najvišje kategorizirane enote širšega pomena, vodja podvodne reševalne službe, če se nesreča zgodi na vodnih površinah ali druga pristojna oseba.
11. V primeru nesreče zrakoplova na letališču mora letališče zagotoviti potrebno tehnično opremo in sredstva za odstranitev zrakoplova oziroma njegovih ostankov in razbitin z vzletno-pristajalne steze ter manevrskih površin letališča. Letališče se ob nesreči zrakoplova, glede na razmere ali po potrebi, lahko zapre za zračni promet. Stroške reševanja zrakoplova ali odstranjevanje razbitin nosi lastnik zrakoplova.
12. V primeru, da ob nesreči zrakoplova lastne sile in sredstva ne zadostujejo se postopoma zaprosi za pomoč najprej sosednje občine, nato Obalno regijo preko poveljnika CZ Mestne občine Koper.

3.2 Zamisel izvedbe zaščite in reševanja

3.2.1 Koncept odziva zrakoplova v sili oziroma ob nesreči zrakoplova

Koncept odziva zrakoplova v sili oziroma ob nesreči zrakoplova je odvisen od pričakovanih posledic oziroma od posledic nesreče zrakoplova, človeških žrtev in materialne škode.

Iskanje in reševanje pogrešanega zrakoplova v skladu z mednarodnimi predpisi usklajuje CAA. V primeru zrakoplova v sili oziroma ob nesreči vojaškega (tujega vojaškega)

NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB NESREČI ZRAKOPLOVA

zrakoplova, izvaja iskanje SV skupaj s policijo ter poveljnikom CZ Mestne občine Koper (sodelovanje države udeleženke).

Zrakoplov v sili oziroma nesreča zrakoplova sta opredeljena kot:

1. nesreča manjšega obsega:

- pri kateri je uničen zrakoplov z vzletno maso pod 5.700 kg ali je v njem umrlo ali se težje poškodovalo manj kot 12 oseb in okolju ne grozi večja nevarnost ali če gre za tak zrakoplov v sili in
- ki jo praviloma lahko obvladujejo javne reševalne službe, reševalne službe letališč, če se nesreča zgodi na enem izmed letališč in
- pri kateri iskanje pogrešanega zrakoplova oziroma delovanje ob nesrečah zrakoplovov manjšega obsega glede na območje iskanja, potrebne sile v zraku in na zemlji ter število pogrešanih, vodi policija v sodelovanju z javnimi reševalnimi službami ter po potrebi s SV in
- pri kateri se izvede obveščanje pristojnih organov in javnosti, iskanje pogrešanega zrakoplova, ocena stanja na terenu, vzpostavitev stanja pripravljenosti za ukrepanje ter aktiviranje sil za ZRP v omenjenem obsegu, izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog ter nadaljnje spremljanje dogodkov.

2. nesreča večjega obsega, ki se zgodi na območju ene regije oziroma, če se iskanje pogrešanega zrakoplova izvaja na območju ene regije pri kateri:

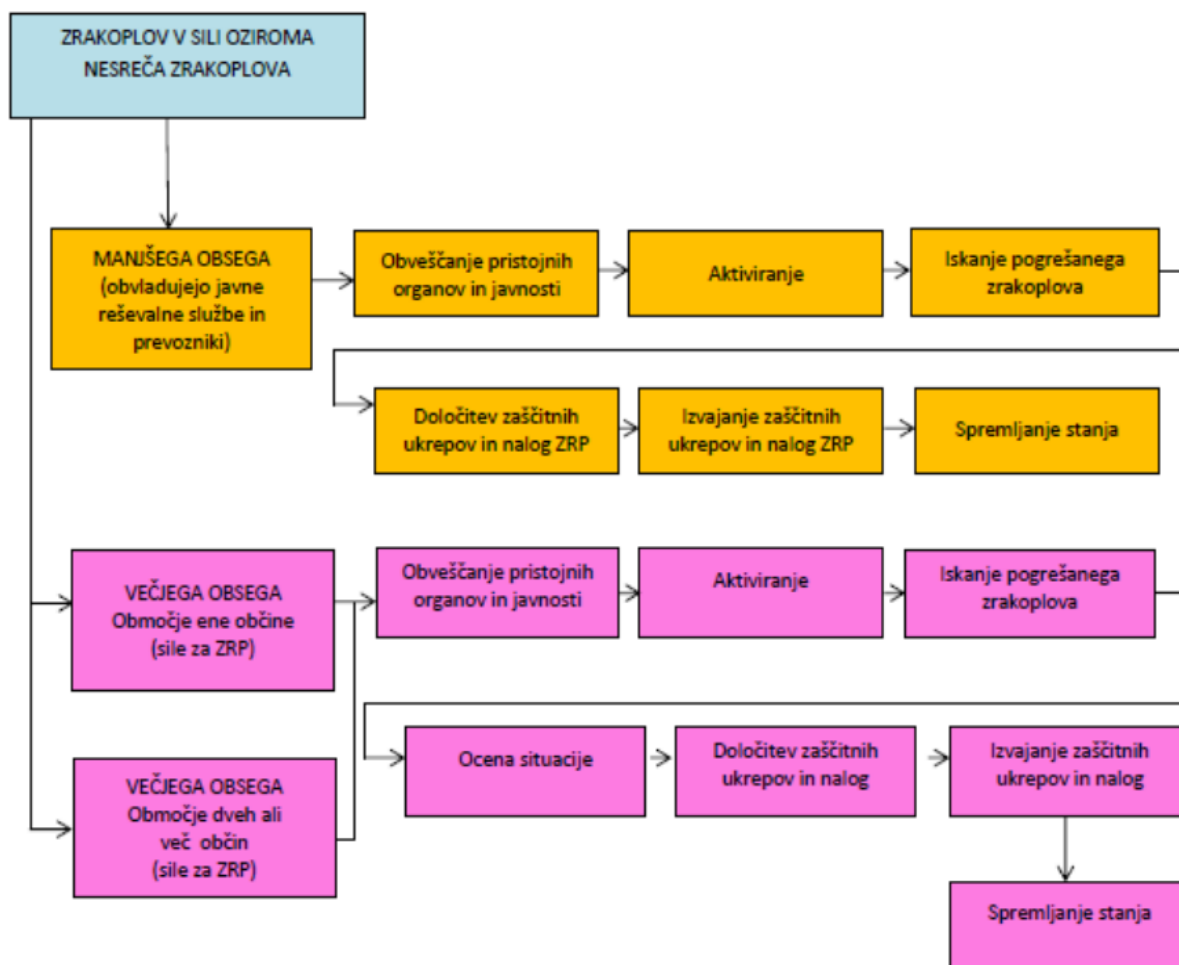
- je uničen zrakoplov z vzletno maso nad 5.700 kg ali je v njem umrlo ali se težje poškodovalo 12 in več oseb ali gre za tak zrakoplov v sili ali okolju grozi večja nevarnost zaradi:
 - nesreče zrakoplova na letališču ali
 - nesreče zrakoplova na naseljeno območje ali
 - nesreče zrakoplova, ki se zgodi na težko dostopnem območju ali
 - nesreče zrakoplova na vodnih površinah ali
 - nesreče zrakoplova z nevarnim blagom,
- je potrebno za nadzor in obvladovanje takšne nesreče uporabiti poleg javnih reševalnih služb, služb letališča in prevoznika tudi druge sile in sredstva za ZRP,
- naloge iskanja pogrešanih oseb, tudi v primeru, da gre za sum pogrešanega zrakoplova usmerja in usklajuje Ministrstvo za infrastrukturo (MzI), iskanje pa v skladu z Zakonom o policiji, vodi policija v sodelovanju s poveljnikom CZ Mestne občine Koper ter drugimi organi in organizacijami. Pri iskanju in reševanju lahko sodeluje tudi SV. Takoj, ko je najden zrakoplov, policija zavaruje kraj nesreče, delo in vodenje nalog zaščite, reševanja in pomoči pa prevzame in usklajuje poveljnik CZ Mestne občine Koper, v sodelovanju s pristojnimi reševalnimi in drugimi službami,
- se izvede obveščanje pristojnih organov in javnosti, iskanje pogrešanega zrakoplova, aktiviranje sil za ZRP na osnovi napovedi poteka nesreče in ocena situacije ter določitev zaščitnih ukrepov in nalog.

3. nesreča večjega obsega, ki se zgodi na območju dveh ali več regij oziroma, če se iskanje pogrešanega zrakoplova izvaja na območju dveh ali več regij pri kateri:

- je uničen zrakoplov z vzletno maso nad 5.700 kg ali je v njem umrlo ali se težje poškodovalo 12 in več oseb ali gre za tak zrakoplov v sili ali okolju grozi večja nevarnost in
- je za nadzor in obvladovanje takšne nesreče potrebno uporabiti poleg javnih reševalnih služb, služb letališča in prevoznika tudi druge sile in sredstva za ZRP in
- naloge iskanja pogrešanih oseb, tudi v primeru, da gre za sum pogrešanega zrakoplova usmerja in usklajuje MZL, iskanje pa v skladu z Zakonom o policiji vodi policija v sodelovanju s poveljnikom CZ RS ter z drugimi državnimi organi in organizacijami. Pri iskanju in reševanju lahko sodeluje tudi SV. Takoj, ko policija najde zrakoplov in zavaruje kraj nesreče, delo in vodenje nalog zaščite, reševanja in pomoči prevzame in usklajuje poveljnik CZ RS, v sodelovanju s poveljnikom CZ za Obalno regijo oziroma reševalnimi in drugimi službami,
- se izvede obveščanje pristojnih organov in javnosti, iskanje pogrešanega zrakoplova, aktiviranje sil za ZRP na osnovi napovedi poteka nesreče in ocena situacije ter določitev zaščitnih ukrepov in nalog in
- sta v skladu z načelom postopnosti poleg državnega načrta aktivirana še regijski in občinski načrt zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova.

NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB NESREČI ZRAKOPLOVA

Shema 1: Shema koncepta odziva ob nesreči zrakoplova

3.3 Uporaba načrta

Občinski načrt zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova v Mestni občini Koper se aktivira v primeru zrakoplova v sili oziroma, ko pride do nesreče zrakoplova večjega obsega na območju Mestne občine Koper in se za omilitev ali odpravo posledic nesreče poleg rednih služb, aktivirajo tudi sile za ZRP v omejenem obsegu.

V primeru, ko se aktivira Občinski načrt zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova v Mestni občini Koper, se v skladu z načelom postopnosti, aktivira tudi:

- obratni načrt zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova letališča Portorož (Aerodrom Portorož, d.o.o.), če se nesreča zgodi za ograjo letališča Portorož oziroma v oddaljenosti okoli 3.000 m od letališča in
- Načrt dejavnosti Splošne bolnišnice Izola.

Odločitev o aktiviranju načrta zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova v Mestni občini Koper sprejme poveljnik CZ Mestne občine Koper oziroma njegov namestnik, direktor Občinske uprave Mestne občine Koper ali župan.

4 POTREBNE SILE, SREDSTVA IN VIRI ZA IZVAJANJE NAČRTA

4.1 Izvajalci nalog zaščite, reševanja in pomoči v Mestni občini Koper

4.1.1 Pregled organov in organizacij, ki sodelujejo pri izvedbi nalog iz občinske pristojnosti

- Organi vodenja CZ Mestne občine Koper;

- poveljnik, namestnik poveljnika in štab CZ Mestne občine Koper
- poverjeniki za CZ (po krajevnih skupnostih)

- Enote in službe CZ Mestne občine Koper (dolžnostne sile):

- služba za podporo CZ Mestne občine Koper
- enote za uporabo zaklonišč CZ (organizirajo se ob povečani nevarnosti napada na državo)

- Enote in službe Mestne CZ občine Koper (pogodbene sile):

- enote za prvo pomoč (javna zdravstvena služba, bolničarji RKS ter gasilske enote)
- tehnično reševalne enote (pogodbene podjetja, enota za reševanje z reševalnimi psi, enota za reševanje na vodi in iz vode ter gasilske enote)
- enote za RKB zaščito (GB Koper)

- JAVNE SLUŽBE ZA ZAŠČITO, REŠEVANJE IN POMOČ

- JGS (GB Koper, PGD Babiči, PGD Dekani, PGD Hrvatini, PGD Krkavče, PGD Pobegi – Čežarji, PGD Osp, PGD Dol, PGD Gradin, PGD Movraž in PGD Rakitovec),
- Cestna baza Koper (CPK) d.d, Direkcija za ceste (DARS) (vzdrževanje državnih cest),
- Zdravstveni dom Koper,
- Splošna bolnišnica Izola,
- Center za socialno delo Južna Primorska, enota Koper,
- Elektro Primorska, nadzorništvo Koper,
- Marjetica Koper, d. o. o.-s. r. l.,
- Policijska postaja Koper,
- Veterinarska ambulanta Koper d.o.o

- Enote ter službe društev in drugih nevladnih organizacij:

- RKS – OZ Koper,
- Škofijski Karitas Koper,
- Jamarsko društvo Dimnice Koper,
- Športno potapljaško in ribiško društvo PLK Koper,
- Kinološko društvo Obala Koper,
- Društvo za reševalne pse Burja,
- Društvo tabornikov Rod »Bela jadra« Prade,

NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB NESREČI ZRAKOPLOVA

- Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov (ZSKSS) Steg Škofije,
- Klub tabornikov Kost,
- Radio klub Jadran Koper.

P-10	Pregled gradbenih organizacij
P-21	Pregled objektov, kjer je možna začasna nastanitev ogroženih prebivalcev in njihove zmogljivosti ter lokacije primerne za postavitev zasilnih prebivališč
P-22	Pregled organizacij, ki zagotavljajo prehrano

Druge organizacije

- Aerodrom Portorož d.o.o.,
- Letalski prevozniki,
- Sektor za letalsko kontrolo zračnega prometa (SLKZP).

P-1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba civilne zaščite
P-3	Pregled sil za zaščito, reševanje in pomoč
P-4	Podatki o organih, službah in enotah CZ
P-11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov

4.2 Materialno-tehnična sredstva za izvajanje načrta

Materialno-tehnična sredstva se načrtujejo za:

- zaščitno-reševalno opremo in orodje (sredstva za osebno in skupinsko zaščito, sredstva za nastanitev prebivalcev, oprema vozila ter tehnična in druga sredstva, ki jih potrebujejo strokovnjaki, reševalne enote, službe in reševalci),
- sredstva pomoči (živila, pitna voda, zdravila in drugi predmeti oziroma sredstva, ki so namenjena brezplačni razdelitvi ogroženemu prebivalstvu).

V kolikor Mestna občina Koper ne razpolaga z zadostnimi viri materialno-tehničnih sredstev, lahko poveljnik CZ Mestne občine Koper ali župan zaprosita za pomoč sosednje občine ali štab CZ za Obalno regijo.

P-6	Pregled osebne in skupne opreme ter sredstev pripadnikov enot za zaščito, reševanje in pomoč
-----	--

4.3 Predvidena finančna sredstva

Finančna sredstva so s proračunom Mestne občine Koper načrtovana za vse izvajalce nalog ZRP za izvajanje aktivnosti, kot so redna dejavnost, usposabljanja, opremljanje, vaje, nadomestila plač, stroški udeležbe idr. Sem sodi tudi pokritje najnujnejših začetnih stroškov operativnega delovanja enot in služb Civilne zaščite, pogodbenih izvajalcev in drugih operativnih sestavov ZRP, ki so nepredvidoma nastali, sem sodijo tudi začetne aktivnosti, ki jih ni bilo mogoče drugače speljati ali pa je v pogodbah o izvajanju nalog ZRP in v pogodbi o medsebojnem sodelovanju in pomoči tako navedeno.

Finančna sredstva se načrtujejo za:

- stroške operativnega delovanja (povračila stroškov za aktivirane pripadnike CZ in druge sile ZRP),
- stroški usposabljanja enot in služb,
- materialne stroške (prevozne stroške, storitve,...) ter
- stroški dodatnega vzdrževanja in servisiranja uporabljene opreme.

Posebni stroški delovanja sestavov ZRP ob velikih in katastrofalnih nesrečah ter njihove uničene in poškodovane opreme se pokrivajo iz sredstev rezerv proračuna Mestne občine Koper in Republike Slovenije oziroma iz posebnih sredstev za delovanje sestavov ZRP ob posamezni nesreči, ki jih zagotavlja Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje. Stroškovniki, računi ter druga dokazila in zahtevki se v najkrajšem možnem času dostavijo štabu Civilne zaščite Mestne občine Koper v verifikacijo, ki jih nato dostavi občinski upravi Mestne občine Koper.

D -1	Načrtovana finančna sredstva za izvajanje načrta
------	--

5 OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE

5.1 Opazovanje

Nadzor zračnega prostora RS, ki se izvaja neprekinjeno, zagotavlja pristojna enota SV, MO, vodenje in usmerjanje zračnega prometa pa SLKZP d.o.o. (Služba letališke kontrole zračnega prometa) Portorož.

SLKZP d.o.o. na letališču Portorož vodi, usmerja in koordinira zračni promet zrakoplovov, ki pristajajo, vzletajo, vozijo po tleh ali preletavajo območje letališča. Posledično je SLKZP vir informacij, kje je zrakoplov in v kakšnih težavah se nahaja.

Pri izvajanju posameznih nalog nadzora zračnega prostora lahko sodelujejo, v skladu s skupnimi načrti na podlagi mednarodnih pogodb, tudi vojaški sistemi, službe in zrakoplovi zavezniških držav.

Tisti, ki opazi zrakoplov v sili oziroma nesrečo zrakoplova o tem takoj obvesti ReCO Koper, OKC PU (Operativno komunikacijski center policijske uprave) Koper ali drugo pristojno službo.

P-1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba civilne zaščite
P-3	Pregled sil za zaščito, reševanje in pomoč
P-4	Podatki o organih, službah in enotah CZ

5.2 Obveščanje pristojnih organov in služb

Obveščanje pristojnih organov in služb velja za:

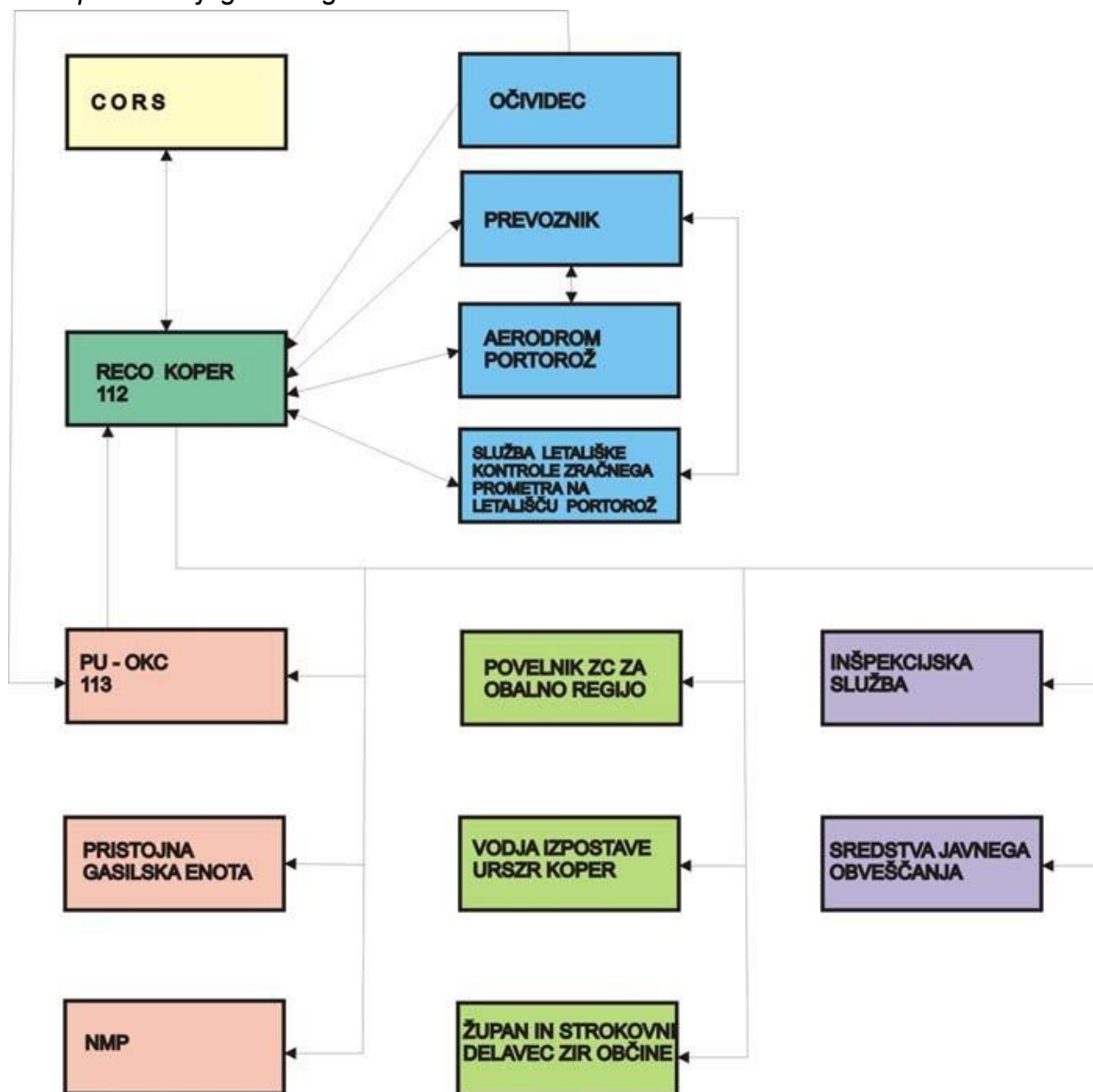
- zrakoplov v sili in
- za nesrečo zrakoplova.

Vsakdo, ki izve za zrakoplov v sili oziroma za nesrečo v slovenskem zračnem prostoru ali na slovenskem ozemlju:

- pristojna služba letališča,
- prevoznik ali
- posameznik, mora to takoj sporočiti v ReCO (112), OKC PU (113) ali katerokoli službi SLKZP oziroma OKZP (Območna kontrola zračnega prometa). ReCO in OKC PU si medsebojno izmenjata informacijo o dogodku.

NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB NESREČI ZRAKOPLOVA

Shema 2: Obveščanje ReCO Koper v primeru zrakoplova v sili oziroma ob nesreči zrakoplova večjega obsega.

Na podlagi obvestila iz terena ReCO Koper o nesreči zrakoplova v sili oziroma nesreče zrakoplova obvesti:

- Prvo dosegljivo odgovorno osebo v Mestni občini Koper (Seznam vodilnih oseb, ki jih ReCO Koper obvešča o izrednih dogodkih). Obveščena oseba pa nato obvešča ustrezne organe v Mestni občini Koper.

Regijski center za obveščanje Koper posreduje odgovorni osebi v Mestni občini Koper podatke o:

- vrsti nevarnosti (nesreča zrakoplova ali zrakoplov v sili),
- položaju letala, predvideni lokaciji mesta dogodka/nesreče oziroma koordinatne podatke zadnjega zaznavanja zrakoplova na radarju,
- vrsti zrakoplova, če je to znano, in

NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB NESREČI ZRAKOPLOVA

- po potrebi ostala navodila za posredovanje povratnih informacij, ki so nujno potrebna za usklajevanje in koordinacijo dela med občinskimi in regijskim organi, pristojnimi za operativno in strokovno vodenje zaščite, reševanja in pomoči.

Medsebojno obveščanje v Mestni občini Koper poteka v skladu z načrtom izvajanja mobilizacije in aktiviranja organov vodenja in sil za zaščito, reševanje in pomoč v Mestni občini Koper.

Kadar gre za **manjšo nesrečo**, tudi iskanje in reševanje pogrešanega zrakoplova, intervencijo vodi in usklajuje Ministrstvo za infrastrukturo, v skladu s predpisi in mednarodnimi akti. Iskanje pogrešanega zrakoplova oziroma delovanje ob nesrečah zrakoplova manjšega obsega izvaja Policija. Sodelujejo tudi predstavniki KZPS d.o.o. Pri iskanju iz zraka sodelujejo zrakoplovi Policije, Slovenske vojske, po potrebi pa tudi drugi zrakoplovi. Za usklajeno delovanje s SV, ReCO Koper obvesti CORS, ki po nadaljnjih postopkih obvešča ustrezno enoto SV, ki v nadaljevanju sodeluje tudi z javnimi reševalnimi službami.

V primeru **večjih nesreč**, ki lahko prizadenejo Mestno občino Koper, se pri iskanju kraja nesreče na tleh policijskim enotam pridružijo tudi druge sile za zaščito, reševanje in pomoč, ki jih v skladu z načelom postopnosti usmerja in usklajuje poveljnik Civilne zaščite Mestne občine Koper ali njegov namestnik, ki odloča o obsegu in vrsti vključenih sil za zaščito, reševanje in pomoč.

Glede na oceno posledic nesreče poveljnik Civilne zaščite Mestne občine Koper ali njegov namestnik odredi aktiviranje dodatnih posebnih enot oziroma služb.

Za sprotno obveščanje o stanju in razmerah na kraju nesreče, sprejetih ukrepih in poteku zaščite in reševanja je odgovoren poveljnik CZ Mestne občine Koper oziroma njegov namestnik ali član štaba CZ Mestne občine Koper, ki skrbi za stike z javnostjo.

Poveljnik CZ, oziroma štab CZ Mestne občine Koper zbira podatke o posledicah v Mestni občini preko PGD ter aktiviranih enot CZ in drugih virov ter jih posreduje ReCO Koper.

Za komuniciranje z ReCO Koper skrbi poveljnik CZ Mestne občine Koper, oziroma njegov namestnik. Obveščanje praviloma poteka preko telefonskih in GSM zvezah, če je to možno, se uporabljajo pozivniki in radijske zveze.

5.3 Obveščanje javnosti

Obveščanje javnosti ob nesreči zrakoplova obsega:

- obveščanje svojcev udeležencev nesreče in obveščanje ogroženih prebivalcev na naseljenem območju, na katero je strmoglavil zrakoplov ter
- obveščanje širše javnosti, ki zajema obveščanje javnosti o poteku zaščitno-reševalnih aktivnosti.

5.3 Obveščanje svojcev udeležencev nesreče zrakoplova in ogroženih prebivalcev na ogroženem naseljenem območju

Za posredovanje informacij in obveščanje prebivalcev sta odgovorna župan in poveljnik CZ Mestne občine Koper ter od njih pooblaščenici za PR (public relations) Mestne občine Koper.

Obvestilo za javnost pripravi kabinet župana MOK, ki tudi pošlje obvestilo medijem v objavo. V času ko služba PR MOK še ni vključena, pripravlja obvestila poveljnik CZ MOK. Ta se posredujejo javnosti preko ReCO Koper.

Obveščanje prebivalcev na prizadetem območju se izvaja preko sredstev javnega obveščanja ter preko posebne telefonske številke, ki jo ob večji nesreči objavi Mestna občina Koper in na kateri lahko občani dobijo vse informacije o nesreči ter napotke, kako naj ravnajo in sporočajo posledice nesreče.

Poveljnik CZ v sodelovanju z s PR službo Mestne občine Koper ob nesreči večjega obsega nemudoma posreduje po radiu in televiziji obvestilo, ki vsebuje informacije o:

- razmerah na prizadetem območju,
- nevarnostih za ljudi, premoženje in okolje,
- tem, kaj se dogaja s poškodovanimi,
- predvidenem trajanju težavnih razmer,
- vrsti pomoči, ki jo prizadeti lahko pričakujejo, in kdaj bo prispela,
- načinu izvajanja osebne in vzajemne zaščite
- načinu sodelovanja s silami za ZRP ter z lokalnimi oblastmi pri odpravljanju posledic,
- tem, kje lahko dobijo dodatne informacije.

Prizadetim prebivalcem se pripravljena pisna obvestila in napotki za ravnanje ob posamezni nesreči lahko razdelijo preko predsednikov krajevnih skupnosti.

Informacijski center, ki ga po potrebi ustanovi Mestna občina Koper v sodelovanju s prevoznikom zrakoplova, CAA, po potrebi tudi z Ministrstvom za zunanje zadeve (MZZ), zdravstveno službo, policijo, socialno službo, poizvedovalno službo RKS, duhovniki različnih verskih skupnosti, prevajalci in drugimi organi preko sredstev javnega obveščanja, v čim krajšem času po nesreči, objavi telefonsko številko, na kateri lahko svojci udeležencev nesreče in prebivalci na prizadetem območju dobijo informacije o posledicah nesreče. Če se ob nesreči zrakoplova ne ustanovi informacijski center, je za obveščanje svojcev udeležencev nesreče pristojni prevoznik zrakoplova.

5.4 Obveščanje javnosti

Obveščanje javnosti v primeru zrakoplova v sili oziroma ob nesreči zrakoplova obsega obveščanje širše javnosti o izvajanju nalog zaščite, reševanja in pomoči. Organizira se v primeru ogrožanja prebivalstva. Odločitev o tem sprejme poveljnik CZ Mestne občine Koper.

NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB NESREČI ZRAKOPLOVA

V ta namen se organizira informacijski center kot enotna točka za zbiranje ključnih informacij in oblikovanje obvestilnih vsebin, ki se posredujejo medijem.

Obveščanje organizira in usklajuje poveljnik štaba CZ Mestne Koper, ki s tem namenom:

- organizira in vodi tiskovno središče,
- organizira in vodi novinarske konference,
- pripravlja skupna poročila za javnost,
- spremlja poročanje domačih in tujih medijev in pripravlja izvlečke teh poročil.

O nesreči obvešča poveljnik CZ Mestne občine Koper v sodelovanju z vodjo intervencije.

V primeru zrakoplova v sili oziroma o nesreči zrakoplova javnost lahko seznanjajo tudi:

- vodje intervencij,
- pristojni poveljniki CZ,
- župani,
- predstojniki državnih organov,
- generalni direktor URSZR in
- druge pooblaščen osebe.

Pred posredovanjem obvestil javnosti morajo občinski organi vsebino sporočil uskladiti z regijskimi oziroma državnimi organi. Ob nesreči se za takojšnje posredovanje nujnih sporočil in navodil občinskih organov za javnost uporabijo elektronski mediji. Vsa sporočila in navodila občanom se posredujejo tudi vsem ostalim medijem.

Obveščanje javnosti zrakoplova v sili oziroma ob nesreči zrakoplova poteka v medijih, ki so po Zakonu o medijih (Zakonu o medijih (Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08 – ZPOmK-1, 77/10 – ZSFCJA, 90/10 – odl. US, 87/11 – ZAvMS, 47/12, 47/15 – ZZSDT, 22/16, 39/16, 45/19 – odl. US, 67/19 – odl. US in 82/21) dožni na zahtevo državnih organov ter javnih podjetij in zavodov brez odlašanja brezplačno objaviti nujna sporočila v zvezi z resno ogroženostjo življenja, zdravja ali premoženja ljudi ter kulturne dediščine in okolja.

V takih primerih so za takojšnje posredovanje sporočilo državnih organov za javnost pristojna:

- Televizija Koper,
- Radio Koper,
- Radio Capris,
- Primorske Novice,
- Ekopercapodistria,
- Spletna stran Mestne občine Koper,
- Televizija Slovenija,
- Radio Slovenija,
- Slovenska tiskovna agencija,

NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB NESREČI ZRAKOPLOVA

- po potrebi tudi drugim medijem.

V primeru nesreče večjega obsega, ko je poleg Mestne občine Koper nesreča zrakoplova prizadela tudi območja sosednjih občin, poveljnik Civilne zaščite za Obalno regijo poskrbi za ustrezno obveščanje in opozarjanje javnosti na pretečo nevarnost preko lokalnih medijev.

P-18	Seznam medijev, ki bodo posredovali obvestilo o izvedenem alarmiranju in napotke za izvajanje zaščitnih ukrepov
D – 5	Navodilo za organiziranje in vodenje informacijskih centrov

5.5 Alarmiranje

Z javnim alarmiranjem se prebivalce Mestne občine Koper opozarja na nevarnosti naravnih in drugih nesreč, kadar ogroženih ni mogoče opozoriti z drugimi oblikami obveščanja. Javno alarmiranje se uporablja samo v zelo nujnih primerih, ko je čas glavni dejavnik zaščite, reševanja in pomoči.

V primeru zrakoplova v sili, ob nesreči zrakoplova pri prevozu nevarnega blaga, ko pride do nenadzorovanega uhajanja tega blaga v okolje (nevarnost eksplozije ali požara), ter v primeru strmoglavljenja zrakoplova na naseljeno območje, ko je neposredno ogroženo življenje ali zdravje ljudi in živali, je treba takoj začeti z izvajanjem določenih zaščitnih ukrepov in prebivalstvo opozoriti na neposredno nevarnost z alarmiranjem (znak za neposredno nevarnost), v skladu z Uredbo o organizaciji in delovanju sistema opazovanja, obveščanja in alarmiranja (Ur. list RS, št. 105/07) ter standardnim operativnim postopkom za ukrepanje na področju javnega alarmiranja.

V primeru alarmiranja se uporabi najbližja/-e sirena/-e na območju strmoglavljenja zrakoplova lokalnega sistema javnega alarmiranja.

Aktiviranje siren za javno alarmiranje na območju Mestne občine Koper se izvede preko ReCO Koper.

Alarmiranje preko siren lahko izvede pristojni vodja intervencije na zahtevo:

- poveljnika CZ Mestne občine Koper ali njegovega namestnika,
- župana Mestne občine Koper ali druge odgovorne osebe v Mestni občini Koper
- vodje intervencije.

Ob prejetju obvestila o nesreči zrakoplova s strani ReCO Koper, ki obvešča prvo dosegljivo odgovorno osebo v Mestni občini, le ta izda ukaz o sprožitvi siren za javno alarmiranje.

NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB NESREČI ZRAKOPLOVA

Takoj po alarmiranju Mestna občina Koper posreduje obvestilo v ReCO Koper in po lokalnem radiu o vrsti nevarnosti in napotke za osebno in vzajemno zaščito z napotki za izvajanje zaščitnih ukrepov.

ReCO Koper posreduje navodilo v objavo javnim medijem po svojem načrtu. Če ReCO Koper ne more prožiti siren zaradi prekinitev zvez oziroma drugega vzroka, to na ukaz poveljnika CZ Mestne občine Koper izvedejo prostovoljna gasilska društva na teritoriju Mestne občine Koper (PGD Babiči, PGD Dekani, PGD Hrvatini, PGD Krkavče, PGD Pobegi – Čežarji, PGD Osp, PGD Dol, PGD Gradin, PGD Movraž in PGD Rakitovec).

Regijski center za obveščanje Koper mora takoj po znaku za neposredno nevarnost⁴ posredovati po radiu, televiziji oziroma na drug predviden način obvestilo o vrsti nevarnosti, napotkih za osebno in vzajemno zaščito in napotkih za izvajanje zaščitnih ukrepov.

Prostovoljna gasilska društva zagotovijo tudi alarmiranje in obveščenost tistih, ki ne spremljajo sredstev javnega obveščanja. Vse, ki so na ogroženem območju, pripadniki CZ in gasilci opozarjajo o pretečih nevarnostih preko mobilnih gasilskih razglasnih postaj in preko neposrednega stika na terenu.

Napotke za izvajanje osebne in vzajemne zaščite ter zaščitnih ukrepov takoj po izvedenem alarmiranju operaterju v ReCO Koper obvezno poleg tistega, ki je izdal zahtevo za uporabo znaka za alarmiranje, posredujejo tudi vodja intervencije ali poveljnik CZ Mestne občine ali njegov namestnik.

Predvsem se ogroženim prebivalcem posreduje podatke o:

- vzroku za uporabo alarmnega znaka,
- ogroženem območju,
- napotkih za osebno in vzajemno zaščito,
- napotkih za izvajanje zaščitnih ukrepov in
- napotkih za ravnanje prebivalcev v primeru nesreče zrakoplova.

Napotke operaterju posreduje vodja intervencije, poveljnik ali namestnik poveljnika štaba CZ Mestne občine Koper.

Po prenehanju nevarnosti je tisti, ki je izdal zahtevo za uporabo znaka za alarmiranje, dolžan ReCO Koper:

- izdati zahtevo za uporabo znaka »prenehanje nevarnosti«,
- izdelati navodilo za nadaljnje ravnanje prebivalcev.

⁴ Gre za zavijajoč zvok sirene, ki traja eno minuto.

6 AKTIVIRANJE SIL IN SREDSTEV

6.1 Aktiviranje organov in njihovih strokovnih služb

O pripravljenosti in aktiviranju Civilne zaščite in drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč iz občinske pristojnosti v primeru nesreče zrakoplova oziroma nesreče zrakoplova v sili, odloča poveljnik Civilne zaščite Mestne občine Koper oziroma njegov namestnik.

Po prejemu obvestila o zrakoplovu v sili oziroma ob nesreči zrakoplova operater v ReCO Koper aktivira:

1. Pristojno gasilsko enoto (GE) širšega pomena (GB Koper),
2. Poveljnika CZ Mestne občine Koper oziroma njegovega namestnika,
3. Druge enote in službe (organizacije in službe po pogodbi).

Po prejemu obvestila in prvih poročilih o zrakoplovu v sili ali nesreči zrakoplova, poveljnik CZ Mestne občine Koper, v njegovi odsotnosti pa njegov namestnik presodi, glede na posledice nesreče, možen razvoj razmer ter potrebo po uporabi ustreznih organov in strokovnih služb za zaščito, reševanje in pomoč in sil za zaščito, reševanje in pomoč.

Glede na oceno stanja in napovedi dogodkov (razsežnosti in posledic nesreče) ter zahtev po pomoči, sprejme odločitev o aktiviranju organov pristojnih za operativno strokovno vodenje zaščite, reševanja in pomoči in o uporabi sil za zaščito, reševanje in pomoč.

Glede na oceno stanja in razsežnosti nesreče zrakoplova poveljnik CZ Mestne občine Koper najprej aktivira štab Civilne zaščite Mestne občine Koper, ki je pristojen za operativno in strokovno vodenje zaščite, reševanja in pomoči, oziroma podpira vodenje. V nadaljevanju pa lahko aktivira še:

- pripadnike službe za podporo CZ;
- druge enote in službe Civilne zaščite Mestne občine Koper, odvisno od zahtevnosti priprav za izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog zaščite, reševanja in pomoči z nalogo aktivnega delovanja ali pripravljenosti;
- potrebne operativne pripadnike prostovoljnih gasilskih društev pri Obalni gasilski zvezi (OGZ) Koper (PGD Babiči, PGD Dekani, PGD Hrvatini, PGD Krkavče, PGD Pobegi – Čežarji, PGD Osp, PGD Dol, PGD Gradin, PGD Movraž in PGD Rakitovec) z nalogo aktivnega delovanja ali pripravljenosti;
- po potrebi organizacije in društva, s katerimi ima Mestna občina Koper sklenjene pogodbe o opravljanju nalog zaščite in reševanja ter druge organizacije z nalogo aktivnega delovanja ali pripravljenosti.
- Občinsko komisijo za ocenjevanje škode.

P-1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba civilne zaščite
P-3	Pregled sil za zaščito, reševanje in pomoč

P-4	Podatki o organih, službah in enotah CZ
-----	---

6.2 Aktiviranje pripadnikov občinskih sil za zaščito, reševanje in pomoč

Aktiviranje obsega postopke in aktivnosti, s katerimi se sile za zaščito, reševanje in pomoč vpokličejo in organizirajo za izvajanje zaščite, reševanja in pomoči. O pripravljenosti in aktiviranju sil za zaščito, reševanje in pomoč na območju Mestne občine Koper odloča poveljnik Civilne zaščite Mestne občine Koper oziroma njegov namestnik.

Aktiviranje sil za zaščito, reševanje in pomoč se izvaja v skladu z načrtom izvajanja mobilizacije in aktiviranja organov vodenja in sil za zaščito, reševanja in pomoč.

V primeru nesreč, ko razpoložljive sile in sredstva na nivoju Mestne občine ne zadostujejo, se zaprosi za dodatno pomoč. Pomoč se skladno z razvojem dogodkov angažira postopno in sicer v vrstnem redu:

1. sosednje občine
2. občine sosednjih regij (oz. državna pomoč) in
3. sosednje države (mednarodna pomoč ter bilateralni sporazumi pobratenih občin).

Pomoč lahko glede na potrebe obsega:

- storitve strokovnjakov, reševalnih enot in služb (GB Koper; Ljubljanska cesta 6 6000 Koper),
- zaščitno in reševalno opremo,
- materialno pomoč (Skladišče CZ na Vojkovem nabrežju 32 a, 6000 Koper)

V kolikor obstaja potreba po dodatni pomoči (zahteva vodje intervencije, zdravnika, policista ali druge pooblaščen osebe), se preko ReCO Koper in CORS prenese zahteva za sodelovanje oz. uporabo zrakoplovov Letalske enote Slovenske vojske (LESV) oziroma Letalske policijske enote (LPE).

Za zagotavljanje varnosti je odgovorna policija, ki zavaruje območje nesreče, ureja promet za intervencijska vozila, zavaruje izvajanje posameznih zaščitnih ukrepov, sodeluje pri urejanju prometa in izvaja nadzor nad upoštevanjem začasne in stalne prometne signalizacije.

P-26	Pregled centrov za socialno delo
P-27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj
P-28	Pregled splošnih in specialističnih bolnišnic

6.3 Zagotavljanje pomoči v materialnih in finančnih sredstvih

Pomoč v materialnih sredstvih se zbira v skladišču CZ na Vojkovem nabrežju in na GB Koper ter PGDjih.

NACRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB NESREČI ZRAKOPLOVA

Materialna pomoč ob nesreči zrakoplova obsega:

- posredovanje pri zagotavljanju specialne opreme, ki je na prizadetem območju ni mogoče zagotoviti,
- pomoč v zaščitni in reševalni opremi,
- pomoč v finančnih sredstvih.

Če Mestna občina Koper ne more obvladati posledic nesreče z lastnimi silami, pošlje prošnjo za pomoč poveljniku Civilne zaščite za Obalno regijo.

O uporabi materialnih sredstev odloča poveljnik Civilne zaščite Mestne občine Koper oziroma njegov namestnik.

P-1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba civilne zaščite
P-2	Podatki o odgovornih osebah
P-3	Pregled sil za zaščito, reševanje in pomoč
P-4	Podatki o organih, službah in enotah CZ
P-5	Seznam zbirališč sil za zaščito, reševanje in pomoč
D-14	Vzorec odredbe o aktiviranju sil in sredstev za ZRP

7 UPRAVLJANJE IN VODENJE

7. 1 Organi in njihove naloge

Vodenje sil za zaščito, reševanje in pomoč je urejeno z Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami. Skladno z navedenim zakonom se varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami organizira in izvaja kot enoten sistem na lokalni, regionalni in državni ravni.

Posamezni organi vodenja na občinski ravni imajo ob nesreči zrakoplova naslednje naloge:

7.1.1 Občinski organi

Župan:

- skrbi za izvajanje ukrepov za preprečitev in zmanjšanje posledic nesreče;
- skrbi za obveščanje prebivalstva o nevarnostih, o stanju varnosti in o sprejetih zaščitnih ukrepih;
- opravlja naloge iz svoje pristojnosti;

Direktor občinske uprave:

- Na predlog poveljnika CZ Mestne občine odredi in koordinira ukrepe drugih oddelkov občinske uprave in javnih podjetij in zavodov iz občinske pristojnosti.

Občinska uprava in občinski svet:

- opravlja upravne in strokovne naloge zaščite, reševanja in pomoči;
- zagotavlja pogoje dela za poveljnika CZ Mestne občine in štaba CZ Mestne občine;
- zagotavlja informacijsko podporo pri izvajanju nalog;
- nudi pomoč tehničnih služb s področja okolja in prostora;
- nudi pomoč službe za družbene dejavnosti;
- organizira delo in zagotavlja pogoje za delo komisije za ocenjevanje škode;
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti;

Medobčinska služba za zaščito, reševanje in varstvo okolja

- izvaja aministrativno tehnične naloge varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami (naloge civilne zaščite) ter naloge na področju požarne varnosti in varstva okolja na območju Mestne občine Koper.

Komisija za ocenjevanje škode

- ocenjevanje škode po nesreči zrakoplova po prejetem sklepu o pričetku postopka za oceno škode, ki ga izda URSZR.

7.1.2. Organi vodenja

Poveljnik CZ Mestne občine Koper:

- odreja aktiviranje Civilne zaščite in drugih sil za ZiR;
- vodi in usmerja ZRiP ob naravnih in drugih nesrečah;
- odreja umik ljudi, živali in premoženja iz ogroženih objektov in območij;
- odreja uporabo določenih sredstev zvez oziroma njihovo vzpostavitev;
- odreja uporabo tujega zemljišča za potrebe ZiR;
- odreja porušitev objekta;
- odreja obvezno sodelovanje državljanov v ZiR v skladu z njihovimi sposobnostmi in sredstvi za ZiR;

Štab CZ Mestne občine Koper:

- nudi poveljniku CZ Mestne občine Koper strokovno pomoč pri vodenju nalog ZRiP;
- organizira in izvaja reševalne intervencije iz občinske pristojnosti;
- zagotavlja informacijsko podporo;
- zagotavlja logistično podporo občinskim silam ZiR;
- opravlja administrativne in finančne zadeve.

Poveljnik OGZ Koper:

- določa gasilske ekipe za sodelovanje in pomoč pri izvedbi ZRP ukrepov,
- koordinira aktivnosti s poveljnikom CZ Mestne občine oz. štabom CZ Mestne občine,
- poroča poveljniku CZ Mestne občine Koper o situaciji in izvajanju ukrepov ZRP.

7.1.3. Občinske sile

Enote in službe Civilne zaščite:

- Opravljajo tiste naloge ZRP zaradi katerih so ustanovljene in sicer takrat, kadar jih ni mogoče zagotoviti s prostovoljnimi in poklicnimi izvajalci, javnimi službami, pogodbenimi izvajalci in drugimi.

P-1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba civilne zaščite
P-3	Pregled sil za zaščito, reševanje in pomoč
P-4	Podatki o organih, službah in enotah CZ

7.1.4. Občinski pogodbeni izvajalci

Pogodbeni izvajalci gradbene stroke:

- odvoz ruševin in drugi gradbeno tehnični posegi v prostoru po navodilih poveljnika CZ Mestne občine Koper.

Pogodbeni izvajalci za zagotovitev prehrane:

-priprava prehrane za potrebe sistema zaščite in reševanja.

Pogodbeni izvajalci za začasno nastanitev:

- začasna nastanitev in osnovna oskrba ogroženih in prizadetih občanov.

7.1.5. Druga podjetja, zavodi, organizacije javnega značaja

Javna gasilska služba (GB Koper, PGD Babiči, PGD Dekani, PGD Hrvatini, PGD Krkavče, PGD Pobegi – Čežarji, PGD Osp, PGD Dol, PGD Gradin, PGD Movraž in PGD Rakitovec):

- izvaja vse naloge ZRP v primeru zrakoplova v sili oziroma ob nesreči zrakoplova v skladu s pravili stroke,
- sodeluje in pomaga pri oskrbi s pitno vodo,
- sodeluje in pomaga pri izvedbi ukrepov ZRP,
- sodeluje ali izvaja zavarovanje lokacije in/ali območja nesreče ter infrastrukturnih naprav in napeljav ob nesrečah,
- organizira ali sodeluje pri izvedbi takojšnjega začasnega umika prizadetih in ogroženih ljudi, živali in premoženja,
- izvaja splošno reševalne naloge ob naravnih in drugih nesrečah,
- sodeluje in pomaga pri izvajanju intervencijske sanacije in pri odpravi drugih posledic nesreč,
- sodeluje in pomaga pri vseh vrstah naravnih in drugih nesreč z razpoložljivimi silami in sredstvi.

Policijska postaja Koper:

- varuje življenja ljudi, premoženje ter vzdržuje red na območju nesreče,
- v primeru nesreče zrakoplova obvešča ReCO Koper,
- preprečuje, odkriva in preiskuje kazniva dejanja in prekrške, odkriva in prijema storilce kaznivih dejanj in prekrškov, druge iskane osebe ter jih izroča pristojnim organom,
- nadzira in ureja promet v skladu s stanjem prometne infrastrukture ter omogoča interveniranje silam za zaščito, reševanje in pomoč,

- zagotavlja iskanje pogrešanega zrakoplova oziroma delovanje ob nesrečah zrakoplovov manjšega obsega, glede na območje iskanja, potrebne sile v zraku in na zemlji ter število pogrešanih,
- sodeluje z vojaško policijo pri zavarovanju območja nesreče vojaškega zrakoplova SV in sicer zavarovanje izvaja do zaključka ogleda preiskovalnega organa,
- sodeluje z letalsko enoto policije pri oskrbovalnih, izvidniških in drugih nalogah pomembnih za zaščito, reševanje in pomoč,
- sodeluje pri identifikaciji mrtvih,
- obvešča Generalno policijsko upravo o umrlih tujcih,
- po potrebi organizira mobilni operativno – komunikacijski center,
- obvešča javnost o izvedenih nalogah s svojega delovnega področja,
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

Center za socialno delo Južna Primorska; enota Koper:

- zagotavlja ustrezne pogoje za bivanje v socialno varstvenih zavodih (domovih starejših občanov, varstveno delavnih centrih, centrih za usposabljanje in delo in posebnih zavodih),
- sodeluje pri izvajanju evakuacije ogroženih skupin prebivalstva, predvsem oskrbovancev iz ogroženega območja,
- sodeluje pri nastanitvi ogroženih skupin prebivalstva, predvsem oskrbovancev v socialnovarstvenih zavodih,
- zagotavlja socialnovarstvene storitve,
- zagotavlja izplačila denarno socialne pomoči,
- sprejema vloge za oprostitev plačila socialno varstvenih storitev,
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

Zdravstveni dom Koper:

- organizira in izvaja medicinsko oskrbo ponesrečenih na terenu in v zdravstvenih ustanovah,
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

Splošna bolnišnica Izola:

- izvaja nujno specialistično zdravstveno pomoč, ki jo zagotavljajo splošne in specialistične bolnišnice,
- sprejme poškodovane in ranjene v nadaljnjo zdravljenje
- ter izvaja druge ukrepe in naloge iz svoje pristojnosti.

Delovanje zdravstvene službe ob naravnih in drugih nesrečah je urejeno s predpisi MZ o delu zdravstvene službe ob naravnih in drugih nesrečah in Načrta ukrepanja ob množičnih nesrečah na območju Slovenske Istre.

Marjetica Koper, d. o. o.-s. r. l.

- vzdrževanje sistema oskrbe s pitno vodo skladno z navodili pristojnih institucij (NIJZ, NLZOH) ter ustrezno obveščanje uporabnikov in ostalih deležnikov,
- sodelovanje z enoto za tehnično reševanje.

Elektro Primorska, enota Koper

- vzpostavi takojšen nadzor nad okvaro elektro infrastrukture;
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

Veterinarske organizacije (Veterinarska ambulanta Koper):

- dajanje prve veterinarske pomoči poškodovanim živalim,
- zasilni zakol poškodovanih živali,
- odstranjevanje živalskih trupel ter
- izvajanje drugih higienskih in proti epidemijskih ukrepov za zaščito živali.

Uprava za varno hrano, veterino in varstvo rastlin, območni urad (OU) Koper

- spremlja gibanje obolele živine v regiji,
- izdaja navodila za zdravljenje obolele in poškodovane živine,
- sodeluje z Veterinarsko upravo Republike Slovenije in
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, območna enota (OE) Piran

- izdelava oceno posledic ogroženosti kulturne dediščine na prizadetem območju,
- usmerja aktivnosti za zaščito in reševanje kulturne dediščine, določi ustrezne lokacije, zagotavlja delovno silo, materialna sredstva ter rešitve za zavarovanje kulturne dediščine,
- organizira in usposablja strokovne ekipe za zaščito in obnovo kulturne dediščine,
- izdelava program celovite obnove poškodovanih kulturnih spomenikov in
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

Kontrola zračnega prometa Slovenije, d.o.o. – Služba letališke kontrole zračnega prometa Portorož

Letališka kontrola zračnega prometa skrbi za:

- varno premikanje letal na letališču na vzletno pristajalni ter vozni stezi,
- na podlagi predvidenih dogodkov in možnih posledic nesreče zrakoplova določijo vrsto in obseg nesreče,
- izdaja informativne okrožnice (AIC), če so v njeni pristojnosti,
- ob nesreči zrakoplova na mednarodnem letališču izdaja sporočilo letalcem Notice to Airmen (NOTAM) o zaprtosti letališča, če je to potrebno,
- vodi kontrolo letenja in usklajuje zračni promet ter vzpostavlja prometni režim glede na razmere,
- v primeru zrakoplova v sili oziroma nesreče zrakoplova obvešča ReCO Koper,
- opravlja druge naloge iz svoje pristojnosti.

7.1.6 Nevladne organizacije;

Območna združenja Rdečega križa Slovenije, Karitas, kinologi, potapljači, taborniki, skavti ter druge nevladne organizacije, katerih dejavnost je pomembna za zaščito, reševanje in pomoč, izvajajo naloge iz svoje pristojnosti. Vključujejo se v skupne akcije zaščite, reševanja in pomoči na podlagi odločitev poveljnika CZ MOK.

RKS OZ Koper

- sodelovanje pri oskrbi prizadetega prebivalstva z najnujnejšimi živili, oblačili, vodo in drugimi najnujnejšimi življenjskimi potrebščinami,
- opravljanje nalog prve pomoči,
- spremljanje in oskrba evakuiranega prebivalstva,
- usposabljanje bolničarjev prve pomoči in organiziranje enot prve pomoči,
- opravljanje nalog v zvezi z obveščanjem, evidentiranjem in poizvedovanjem za žrtvami in prizadetimi v naravnih in drugih nesrečah.

Škofijska Karitas Koper

- sodelovanje pri oskrbi prizadetega prebivalstva z najnujnejšimi živili, oblačili, vodo in drugimi najnujnejšimi življenjskimi potrebščinami.

Jamarsko društvo Dimnice Koper

- reševanje iz jam, iskanje pogrešanih v jamah, sodelovanje pri odpravljanju ekoloških nesreč v podzemlju, opazovanje nevarnosti v jamah ter obveščanje pristojnih organov o njih, reševanje ljudi iz ogroženih objektov.

Kinološko društvo Obala Koper in Društvo za reševalne pse Burja

- iskanje, reševanje in nudenje pomoči preživelim v ruševinah,
- iskanje pogrešanih v naravnem okolju.

Društvo tabornikov Rod »Bela jadra« Prade, ZSKSS Steg Škofije in Klub tabornikov Kost

- postavljanje šotorišč in drugih zasilnih bivališč za ogrožene prebivalce, sodelovanje pri zagotavljanju potrebnih življenjskih pogojev v začasnih prebivališčih.

Radio klub Jadran Koper

- vzpostavljanje zvez v okviru občinskega sistema ZiR.

7.1.7 Sile za ZRP obalne regije

V primeru, da Mestna občina Koper s svojimi silami in sredstvi ne obvladuje situacije, zaprosi za pomoč Obalno regijo.

P-1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba civilne zaščite
-----	---

P-3	Pregled sil za zaščito, reševanje in pomoč
P-4	Podatki o organih, službah in enotah CZ
P-24	Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in drugih nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju
P-25	Pregled človekoljubnih organizacij
P-26	Pregled centrov za socialno delo
P-27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj
P-28	Pregled splošnih in specialističnih bolnišnic
P-29	Pregled veterinarskih organizacij

7.2 Operativno vodenje

Po obvestilu o nesreči zrakoplova na Aerodromu Portorož se poleg javnih reševalnih služb ob nesreči zrakoplova na letališču, aktivirajo intervencijske enote pristojnega letališča. V kolikor vodja intervencije presodi, da navedene sile ne zadoščajo, lahko zaprosi za pomoč Mestno občino Koper iziroma kasneje regijo.

Vodja intervencije v primeru zrakoplova v sili oziroma nesreče zrakoplova na območju MOK je predstavnik gasilcev najvišje kategorizirane enote širšega pomena (GB Koper), ki sodeluje pri reševanju ob nesreči zrakoplova. V primeru, da se nesreča zgodi na vodnih površinah, je vodja intervencije vodja podvodne reševalne službe ali druga pristojna oseba.

Poveljnik Civilne zaščite Mestne občine Koper samostojno ali v skladu z odločitvami poveljnika CZ za Obalno regijo, glede na posledice nesreče zrakoplova z nevarno snovjo ali v primeru padca zrakoplova na naseljeno območje, odredi aktiviranje ustreznih organov in sil za zaščito, reševanje in pomoč Mestne občine Koper. Ob nesreči zrakoplova z nevarno snovjo ali ob padcu zrakoplova na naseljeno območje se v aktivnosti zaščite in reševanja vključijo sile Civilne zaščite Mestne občine Koper.

Logistično podporo silam za zaščito, reševanje in pomoč na terenu, ki obsega zagotavljanje zvez, opreme, materiala, prevoza, informacijske podpore, prehrane, zdravstvenega in drugega varstva, zagotavlja štab CZ Mestne občine s službami za podporo.

Vodja intervencije:

- Prepove dostop nepoklicanim osebam in promet mimo kraja intervencije.
- Odredi evakuacijo ljudi živali in premoženja iz objektov in območij.

- Odredi prekinitev električnega toka, plina in drugih vnetljivih tekočin.
- Odredi uporabo določenih sredstev zvez oz. njihovo vzpostavitev.
- Odredi odstranitev vozil in drugih ovir, ki onemogočajo uspešno intervencijo.
- Odredi uporabo tujega prevoznega sredstva za prevoz poškodovanih oseb oziroma potrebne gasilske zaščitne in reševalne opreme.
- Odredi sežig nevarne snovi, če je ni mogoče drugače odstraniti.
- Odredi, da vse sposobne osebe, ki so v neposredni bližini nesreče, pomagajo pri reševanju v skladu z njihovimi sposobnostmi, z vozili, orodjem in drugimi sredstvi, ki so primerna za reševanje.

Štab CZ Mestne občine Koper organizira svoje delo na osnovni lokaciji v upravni stavbi MOK, Verdijeva ulica 10, 6000 Koper – Capodistria. Če delo na tej lokaciji zaradi poškodovanosti objekta, poškodovanih komunikacij ali zaradi drugih razlogov ni mogoče, se štab preseli na rezervno lokacijo v prostore GB Koper, Ljubljanska cesta 6, 6000 Koper – Capodistria.

7.3 Organizacija zvez

Pri vzpostavljanju telekomunikacijskih zvez za vodenje akcij zaščite, reševanja in pomoči se poleg javnega telefonskega omrežja, obvezno uporablja radijsko omrežje ZARE.

7.3.1 Sistem radijskih zvez ZA-RE

Posamezni funkcionalni sistemi delujejo v okviru svojih internih radijskih povezav na način, kot je to opredeljeno v njihovih načrtih zvez. Pri tem so mišljene brezžične zveze posameznih uporabnikov, pristojnega letališča, policije in uporabnikov sistema zvez ZARE.

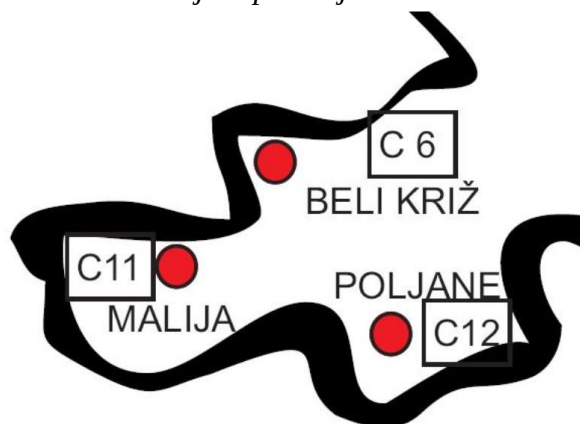
Prenos podatkov in komuniciranje med organi vodenja, reševalnimi službami in drugimi izvajalci ZRP poteka s pomočjo:

- radijskih zvez v sistemu zaščite in reševanja (ZARE, ZARE DMR),
- elektronski pošti,
- telefaksu,
- intranetu ZiR,
- internetu,
- sistem javne fiksne in mobilne telefonije.

Sistem radijskih zvez ZARE, ki ga uporabljajo CZ ter reševalne službe, temelji na uporabi določenega števila semidupleksnih ter simpleksnih kanalov. Posamezne kanale dodeljujejo posameznim uporabnikom operativni delavci ReCO.

Na območju Obalne regije delujejo naslednji repetitorji: Malija, Poljane, Beli križ.

Slika 7: Lokacije repetitorjev sistema ZARE v obalni regiji

Vir: http://www.sos112.si/slo/izpostava_page.php?IzpostavaID=3&src=65.htm

P - 19	Radijski imenik sistema ZARE, ZARE+
--------	-------------------------------------

8 ZAŠČITNI UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

8. 1 Ukrepi zaščite, reševanja in pomoči

Ukrepi zaščite, reševanja in pomoči ob nesreči zrakoplova obsegajo vse tiste ukrepe in dejavnosti, ki so potrebni za odpravljanje posledic nesreče, da se zagotovijo osnovni pogoji za življenje ter zagotovijo pogoji za trajno obnovo prizadetega območja. V kolikor Mestna občina Koper s svojimi silami in sredstvi ne zmore izvesti zaščitnih ukrepov zaprosi za pomoč sosednje občine oziroma Obalno regijo.

Ob zrakoplovu v sili ali nesreči zrakoplova se izvajajo naslednji ukrepi zaščite, reševanja in pomoči:

1. prostorski, urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi,
2. zaščita kulturne dediščine,
3. radiološka, kemična in biološka zaščita,
4. evakuacija,
5. sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev.

8.1.1 Prostorski, urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi

V primeru, da bi se zgodila nesreča zrakoplova večjega obsega na gosto naseljenem območju, bi bilo poleg evakuacije prebivalcev in nastanitve ogroženih prebivalcev potrebno izvesti še:

- rušenje neuporabnih objektov,
- odstranjevanje ruševin,
- nastanitev v primerne objekte.

S tem bi občutno zmanjšali škodljive vplive nesreče ter omogočili lažje izvajanje drugih ukrepov in nalog ZRP.

Med te ukrepe sodijo:

- določitev in ureditev lokacij za postavitev zasilnih prebivališč:
- določitev in ureditev lokacij za začasno odlaganje ruševin in drugih materialov ter posebnih odpadkov,
- določitev in ureditev lokacij oziroma objektov za zbiranje in začasno skladiščenje nevarnih snovi iz gospodinjstev, industrijske in druge dejavnosti ter
- vzpostavitev komunikacij in določitev obhodnih poti.

Neuporabne objekte v primeru nesreče zrakoplova bi rušili pogodbeni izvajalci z gradbeno mehanizacijo – za odstranjevanje drevja, čiščenja naplavin, urejanja zasilnih poti, utrjevanje in graditev protipoplavnih nasipov (Priloga 10).

Ruševine se v primeru naravne nesreče odložijo na območju namenjenemu ravnanju z odpadki in sicer bi jih bi vozili na deponije za gradbene odpadke.

V kolikor te površine ne zadoščajo za odlaganje, se dodatne površine naknadno določijo na drugih kmetijskih zemljiščih izven zavarovanih območij.

P-7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za ZIR
P-10	Pregled gradbenih organizacij

8.1.2 Zaščita kulturne dediščine

Zaščita kulturne dediščine obsega priprave in izvajanje ukrepov za zmanjšanje nevarnosti ter preprečevanje škodljivih vplivov nesreče zrakoplova na kulturno dediščino. Izvajajo jih strokovnjaki s področja varstva kulturne dediščine v sodelovanju z enotami CZ in drugimi silami za ZRP.

Priprave in zaščitne ukrepe izvajajo lastniki in uporabniki kulturne dediščine, strokovna služba za varstvo kulturne dediščine – Zavod za varstvo kulturne dediščine (ZVKDS, OE Piran), Mestna občina Koper in država. Pri izvajanju zaščite kulturne dediščine ob nesreči zrakoplova po potrebi sodelujejo tudi ustrezne enote in službe CZ (Služba za podporo), gasilske enote (PGD Babiči, PGD Dekani, PGD Hrvatini, PGD Krkavče, PGD Pobegi – Čežarji, PGD Osp, PGD Dol, PGD Gradin, PGD Movraž in PGD Rakitovec) ter druge sile za ZRP.

Lastniki in uporabniki kulturne dediščine v Mestni občini Koper so: Republika Slovenija, Mestna občina Koper in zasebni lastniki.

ZVKDS, OE Piran bo sodeloval z Mestno občino Koper v skladu z obstoječo zakonodajo ZVKD-1, UL RS št. 16/08, OPN Mestne občine Koper in direktivami, ki jih bo izdalo Ministrstvo za kulturo (MK) RS v času naravne nesreče. Mestna občina Koper bo skladno z dokumenti z ZVKDS, OE Piran izvedla pregled stanja kulturne dediščine, dokumentirala poškodbe. Takojšnja varnostna in konzervatorska dela bodo potekala skladno z dokumenti in postopki ZVKDS, OE Piran.

Ministrstvo, pristojno za kulturo, vodi register nepremične kulturne dediščine, ki je osrednja zbirka podatkov o tej dediščini na območju Republike Slovenije. Dostopen je na spletni strani <http://rkd.situla.org>. Register obsega tri medsebojno povezane dele, ki vsebujejo osnovne varstvene in predstavitvene podatke o premični, nepremični in živi dediščini. V register se vpisujejo vse enote nepremične kulturne dediščine, ne glede na vrsto (tip), obseg, lastništvo ali varstveni status enote.

Kulturna dediščina se identificira na osnovi predhodno posredovanih podatkov o kulturni dediščini, ki jih pripravljajo strokovne javne službe. S podatki o kulturni dediščini in njeni ogroženosti morajo občine in enote CZ ter sile za ZRP predhodno razpolagati. Ob nesreči zrakoplova, v kateri bi bila kulturna dediščina poškodovana, se izvajajo naslednje naloge:

- zbiranje in obdelava podatkov o poškodovani kulturni dediščini,
- odločanje o takojšnjih zaščitnih ukrepih,

- izvajanje takojšnih varnostnih del (evakuacija, varovanje, ...),
- izdelava ocene škode na kulturni dediščini in
- izdelava programa sanacije in obnove nepremične kulturne dediščine, programa restavratorskih in konservatorskih posegov za sanacijo arhivskega in dokumentarnega gradiva, programa sanacije in restavracije premične kulturne dediščine.

Na območju Mestne občine Koper so tudi objekti kulturne dediščine, ki bi bili ob nesreči zrakoplova lahko ogroženi. V primeru poškodbe kulturne dediščine z območja RS, je potrebna čim hitrejša zaščita in nadaljnja preprečitev poškodb kulturne dediščine.

P - 31	Pregled kulturne dediščine
--------	----------------------------

8.1.3 Radiološka, kemična in biološka zaščita

Z zrakoplovi se prevažata različno nevarno blago, ki mora biti prepeljana v skladu z dokumenti IATA in ICAO. Vendar ob nesreči zrakoplova obstaja nevarnost, da zaradi poškodbe zrakoplova, lahko pride do nenadzorovanega uhajanja tega blaga v okolje. Poleg življenj potnikov na zrakoplovu, ljudi na letališču, so ogrožena tudi življenja ljudi in živali, ki živijo na območju nesreče in okolje. Če do tega pride, je potrebno na prizadetem območju poostriti nadzor nad nevarnim blagom in ravnanje z njim.

Ogroženi prebivalci Mestne občine Koper so predvsem na gosto naseljenih območjih (center Mestne občine Koper). Ogroženi pa bi lahko bili tudi vodotoki. Ob nesreči zrakoplova, ko so zaradi nevarnega blaga ogroženi podtalnica, kmetijske, gozdne in vodne površine, se obvesti poveljnika CZ za Obalno regijo oziroma njegovega namestnika ali ReCO Koper, da potem obvesti pristojnega inšpektorja Inšpektorata za kmetijstvo in okolje, ki jih sicer obvešča ob nesreči z nevarnim blagom.

Izvajanje ukrepov ZRP ob nesreči zrakoplova, v primerih, ko je prisotno nevarno blago, lahko opravlja letališka gasilska enota ali GB Koper. Aktiviranje gasilskih enot ob nesreči z nevarno snovjo poteka skladno z načrtom alarmiranja gasilskih enot v Mestni občini Koper.

Na mednarodnem letališču Aerodrom Portorož ne pristajajo tovorni zrakoplovi. Pri nesreči zrakoplova lahko pride do izteka kerozina in ostalih naftnih derivatov v zemljo, kar bi pomenilo ekološko nesrečo za Krajski park Sečoveljskih solin.

Naloge enot, ki izvajajo RKB zaščitne ukrepe ob nesreči zrakoplova, ki je prevažalo nevarno blago, so:

- izvidovanje nevarnega blaga v okolju (detekcija, identifikacija, dozimetrija in enostavnejše analize),
- ugotavljanje in označevanje meja kontaminiranega območja,
- ugotavljanje prenehanja radiološke in kemijske nevarnosti,
- jemanje vzorcev za analize in preiskave,
- usmerjanje, usklajevanje in izvajanje zaščitnih ukrepov in
- izvajanje dekontaminacije ljudi in opreme.

Če pride do kontaminacije širšega območja kot sekundarna posledica nesreče zrakoplova, se izvajajo zaščitni ukrepi v skladu z delnim občinskim načrtom zaščite in reševanja ob jedrski nesreči.

Vse sile, ki intervenirajo na območju pri katerem je možno da pride do nenadzorovanega uhajanja nevarnih snovi v okolje morajo imeti zagotovljeno osebno zaščitno opremo (zaščitne maske z ustreznimi filtri, izolirni dihalni aparati, gumijasti kombinezoni).

Nadzor radioaktivnosti (radiacijski monitoring) sestavlja redni nadzor radioaktivnosti v življenjskem okolju in nadzor radioaktivnosti ob jedrski nesreči, ki ga opravljajo pristojne službe iz državne pristojnosti. Nadzor radioaktivnosti - radiacijski monitoring, ki zajema identifikacijo, dozimetrijo in jemanje vzorcev na terenu - ni v pristojnosti Mestne občine Koper.

Na območju Mestne občine Koper so locirani potencialni vir večjega tveganja za okolje in sicer:

- Petrol, Slovenska energetska družba, d.d., Instalacija Sermin 10/a, Koper
- Istrabenz plini d.o.o., Bertoki, Sermin 8A, 6000 Koper
- Luka Koper, d.d., Vojkovo nabrežje 38, 6000 Koper
- Titus d.o.o. Dekani, Dekani 5, 6271 Dekani

Vsi gospodarski subjekti so dolžni načrtovati in izvajati obvezne varnostne ukrepe za preprečevanje večjih nesreč s kemikalijami in za zmanjšanje posledic teh nesreč za ljudi in okolje ter izdelati oceno ogroženosti ter načrt zaščite in reševanja za nesreče, ki jih lahko povzročijo s svojo dejavnostjo in ki lahko ogrozijo ljudi, živali, premoženje, kulturno dediščino ali okolje zunaj območja lokacije, kjer izvajajo dejavnost. Ravno tako morajo vzpostaviti in vzdrževati pripravljenost za ukrepanje, organizirati potrebne sile za reševanje in pomoč, zagotoviti obveščanje in alarmiranje delavcev in okoliškega prebivalstva o nevarnostih.

Matično PGD, na čigar območju je prišlo do nesreče zrakoplova z nevarnim blagom, bo poskrbelo za obveščanje ogroženega prebivalstva pred škodljivimi učinki nevarnega blaga na zdravje ljudi. To bo storilo z neposrednim obveščanjem ali mobilnim razglasom z gasilskimi vozili. Obenem lahko sodeluje pri ugotavljanju in označevanju meje kontaminiranega območja.

V primeru takšne nesreče vodja gasilske intervencije lahko odredi umik in/ali evakuacijo z ogroženega območja ter o tem obvesti poveljnika CZ MOK. Če je potrebno za dalj časa umakniti prebivalce z ogroženega območja potem poveljnik CZ MOK odredi izvedbo ukrepa sprejema in oskrbe.

Takoj, ko ni več nevarnosti za okolje in ljudi, MOK o tem obvesti prebivalce na krajevno običajen način.

P-1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba civilne zaščite
P-3	Pregled sil za zaščito, reševanje in pomoč
P-4	Podatki o organih, službah in enotah CZ
P-10	Pregled gradbenih organizacij
P-11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov

8.1.4 Evakuacija

Če bi ob nesreči zrakoplova prišlo do večjega požara oziroma do nenadzorovanega uhajanja nevarnih snovi v okolje in bi to ogrožalo življenje in zdravje ljudi ter živali, bi bilo potrebno izvesti umik oziroma, če pade zrakoplov na gosto naseljeno območje, je potrebno izvesti evakuacijo.

Evakuacijo prebivalcev iz naselij, ki se nahajajo na ogroženem območju načrtuje in izvaja Mestna občina Koper v delih občinskih načrtov zaščite in reševanja ob nesreči zrakoplova, na podlagi podatkov, ki jih posreduje letalska družba in prevoznik nevarnega blaga, odredi pa jo župan Mestne občine Koper oziroma poveljnik CZ Mestne občine Koper, v nujnih primerih pa tudi vodja intervencije.

Vodja intervencije lahko odredi umik iz ogroženega območja, če so neposredno ogrožena življenja ljudi zaradi požara, eksplozije ali druge nevarnosti in traja toliko časa, dokler nevarnost ni odpravljena.

Vsekakor lahko pričakujemo na našem območju nesrečo zrakoplova s katastrofalnimi posledicami, če bi zrakoplov padel na center naselij (mestno jedro Koper) oziroma na enega izmed večjih virov tveganja. V tem primeru ne bi bile žrtve samo med potniki v zrakoplovu in med člani posadke, ampak lahko pričakujemo tudi veliko število žrtev med prebivalci, kamor bi zrakoplov padel. Zaradi nevarnih plinov, možnosti eksplozij, požara, ocenjujemo da bi bilo potrebno evakuirati okolico v območju 1 kilometra oziroma okrog 1.000-5.000 ljudi.

Če bi padel **zrakoplov** na Luko Koper d.d, Terminal instalacija Sermin, Istrabenz Plini d.o.o., Titus d.o.o. Dekani bi bilo enako kot če bi padel zrakoplov kateri koli obrat večjega tveganja v Sloveniji. V kolikor bi šlo za manjši zrakoplov in ne bi zadel objektov z

nevarnimi snovmi bi zadoščalo aktiviranje Občinskega načrta ZiR ob nesreči zrakoplova v Mestni občini Koper. V kolikor bi šlo za večji zrakoplov ali bi zadel zrakoplov objekt z nevarnimi snovmi bi bilo potrebno aktiviranje regijskega ali državnega načrta ZiR ob nesreči zrakoplova. Glede evakuacije prebivalcev je potrebno upoštevati ocene za evakuacijo posameznih obratov, kar je obdelano v občinskem načrtu zaščite in reševanja z nevarnimi snovmi:

- Luka Koper d.d. – evakuacija v radiusu 1600 m od kraja nesreče (pri požaru rezervoarja z amoniakom).
- Istrabenz plini d.o.o.– evakuacija v radiusu 350m od kraja nesreče (pri požaru rezervoarja UNP)
- Terminal Instalacija Sermin – evakuacija v radiusu 500m od kraja nesreče (pri požaru rezervoarja naftnih derivatov)
- Titus d.o.o. – po podatkih obrata ni predvideno, da bi posledice segale izven območja obrate ter da bila potrebna evakuacija

Če pa bi zrakoplov padel v vas oziroma manj naseljeno območje pa pričakujemo evakuacijo od 50 – 500 ljudi.

Evakuacijo ogroženih in prizadetih prebivalcev se izvaja, če ni mogoče z drugimi ukrepi zagotoviti njihove varnosti.

Območje evakuacije na predlog vodje intervencije določi poveljnik CZ Mestne občine Koper. Evakuacijska zbirališča in sprejemališča so namenjena le tistim prebivalcem, ki se po obvestilu za evakuacijo ne morejo umakniti sami s svojimi ali javnimi prevoznimi sredstvi. Če je nevarnost huda in neposredna, na predlog vodje intervencije poveljnik CZ Mestne občine Koper določi evakuacijska zbirališča in poskrbi za javno objavo. Evakuacijo praviloma izvedejo evakuirani z lastnimi prevoznimi sredstvi. Po potrebi se organizirajo za ta namen avtobusni prevozi. Vozila za prevoz lahko v primerih hude neposredne nevarnosti v skladu s posebnimi pooblastili zahteva poveljnik CZ Mestne občine Koper.

Zbiranje podatkov o občanih, ki so ostali brez bivališča ter urejanje sprejemanja in začasnega bivališča izvajajo poveljnik CZ Mestne občine Koper, štab CZ Mestne občine in PGD-ji (PGD Babiči, PGD Dekani, PGD Hrvatini, PGD Krkavče, PGD Pobegi – Čežarji, PGD Osp, PGD Dol, PGD Gradin, PGD Movraž in PGD Rakitovec). Nastanitvene in prehrambene zmogljivosti so določene v Prilogah (P20, P21, P22).

Začasno nastanitev odreja poveljnik CZ Mestne občine Koper. Za izvedbo poskrbi in usklajuje štab CZ Mestne občine Koper ob pomoči humanitarnih organizacij (RKS OZ Koper, Škofijski Karitas Koper) in občanov v okviru sosedске pomoči. Slednji nudijo pomoč tudi pri morebitni evakuaciji živali.

Župan lahko izjemoma odredi, da morajo lastniki ali uporabniki stanovanjskih hiš začasno sprejeti v stanovanje evakuirane ter ogrožene osebe, če njihove nastanitve ni mogoče

zagotoviti na drug način. Če je le mogoče, moramo urediti nastanitvene zmogljivosti za ljudi na prizadetem območju, čim bližje njihovim domovom.

V kolikor vseh ni mogoče namestiti na lokacije v Mestni občini Koper, se del prebivalcev evakuira v sosednje neprizadete občine ali regije.

Podjetja, ki skrbijo za ceste, poskrbijo za zapore državnih cest med izvajanjem evakuacije (DARS, CPK), medtem ko zapore občinskih cest izvede MOK.

Prav tako moramo poskrbeti za nastanitvene zmogljivosti (hleve) za živino, čim bližje lastnikovim domovom. Ukrep se razglasi preko sredstev javnega obveščanja.

Pri evakuaciji sodelujejo enote CZ, gasilci, policija in po potrebi SV.

P-27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj
P-28	Pregled splošnih in specialističnih bolnišnic
P-20	Pregled sprejemališč za evakuirane prebivalce
P-21	Pregled objektov, kjer je možna začasna nastanitev ogroženih prebivalcev in njihove zmogljivosti, ter lokacije primerne za postavitve zasilnih prebivališč
P-22	Pregled organizacij, ki zagotavljajo prehrano
D-6	Navodilo za izvajanje psihološke pomoči

8.1.5 Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev

Nastanitev in oskrba ogroženih ter prizadetih prebivalcev je v pristojnosti Mestne občine Koper. Ta ukrep obsega:

- urejanje sprejemališč za evakuirane,
- urejanje začasnih prebivališč,
- nastanitev prebivalcev (v hotele, dijaške domove),
- oskrbo z najnujnejšimi življenjskimi potrebščinami,
- zbiranje in razdeljevanje humanitarne pomoči.

Mestna občina Koper zagotovi zatočišče in nujno oskrbo občanom, ki so zaradi naravne ali druge nesreče (v tem primeru strmoglavljenje zrakoplova) ostali brez doma ter sredstev za preživljanje, in ki se zaradi ogroženosti zadržujejo zunaj svojega prebivališča. Organi občinske uprave opravljajo naloge glede nastanitve in oskrbe glede na svoje delovno področje oziroma svoje pristojnosti.

S pisno odredbo lahko poveljnik CZ ali vodja intervencije v nujnih primerih odredi, da morajo lastniki ali uporabniki stanovanjskih in drugih nastanitvenih objektov, začasno sprejeti v stanovanje evakuirane ter ogrožene osebe, če njihove nastanitve ni mogoče zagotoviti na drug način, dokler o tem ne odloči župan.

V kolikor občinske kapacitete ne zadoščajo, se Mestna občina Koper poveže s sosednjimi občinami. Če tudi v sosednjih občinah kapacitete ne zadoščajo, Mestna

občina Koper zaprosi za pomoč štab CZ za Obalno regijo, ki vodi koordinacijo pomoči s sosednjimi regijami oziroma prošnjo za pomoč posreduje na državo.

Sprejem in oskrbo ogroženih prebivalcev organizira Mestna občina Koper, izvajajo pa jo občinske javne službe in organizacije za socialno skrbstvo, otroško varstvo, šolstvo, varstvo invalidov, zdravstveno varstvo (Zdravstveni dom Koper, Center za socialno delo Južna Primorska, enota Koper, vrtci, osnovne šole). Pri izvajanju tega ukrepa sodelujejo tudi prostovoljne (Društvo tabornikov Rod »Bela jadra« Prade, ZSKSS Steg Škofije, Klub tabornikov Kost) in humanitarne organizacije (RKS OZ Koper, Škofijska karitas Koper).

Štab CZ Mestne občine Koper organizira svoje delo na osnovni lokaciji v upravni stavbi Mestne občine Koper, Verdijeva ulica 10, 6000 Koper – Capodistria. Če delo na tej lokaciji zaradi poškodovanosti objekta, poškodovanih komunikacij ali zaradi drugih razlogov ni mogoče, se štab preseli na rezervno lokacijo v prostore GB Koper, Ljubljanska cesta 6, 6000 Koper – Capodistria.

V Mestni občini Koper so za sprejem in oskrbo ogroženih prebivalcev zadolžene naslednje institucije ter organizacije:

- oskrbo s pitno vodo zagotavlja Obalna gasilska zveza (OGZ) Koper,
- zdravstveno oskrbo ter nujno medicinsko pomoč Zdravstveni dom Koper, Splošna bolnišnica Izola,
- psihosocialno pomoč Center za socialno delo Južna primorska, Enota Koper,
- izobraževanje šoloobveznih otrok zagotavljajo osnovne šole,
- oskrbo s hrano pogodbeni izvajalci (PA3K d.o.o Marezige, KZ Agraria z.o.o.),
- oskrbo in logistiko - Društvo tabornikov Rod »Bela jadra« Prade, ZSKSS Steg Škofije, Klub tabornikov Kost,
- zbiranje in razdeljevanje humanitarne pomoči (oblačila in ostala oprema) pa RKS OZ Koper in Škofijski Karitas Koper.

P-21	Pregled objektov, kjer je možna začasna nastanitev ogroženih prebivalcev in njihove zmogljivosti, ter lokacije primerne za postavitve zasilnih
P-22	Pregled organizacij, ki zagotavljajo prehrano
P-24	Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in drugih nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju
P-25	Pregled človekoljubnih organizacij
D-11	Začasni ukrep Sprejem in oskrba ogroženih prebivalcev - priporočilo

8. 2 Naloge zaščite, reševanja in pomoči

Ob zrakoplovu v sili oziroma ob nesreči zrakoplova se izvajajo naslednje naloge ZRP:

- iskanje pogrešanega zrakoplova in oseb,
- gašenje in reševanje ob požarih,
- prva pomoč in nujna medicinska pomoč,

- reševanje iz ruševin,
- reševanje na vodi in iz vode,
- psihološka pomoč,
- pomoč ogroženim in prizadetim svojcem oziroma prebivalcem in
- zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje.

8.2.1 Iskanje pogrešanega zrakoplova in oseb (zrakoplov v sili)

Vse razpoložljive podatke, ki so pomembni za ugotovitev mesta nesreče in ki lahko pripomorejo pri izvedbi reševanja, zagotavljata Javno podjetje KZPS d.o.o., Center za nadzor in kontrolo zračnega prostora (CNKZP) in 16. Bataljon za nadzor zračnega prostora (BNZP) SV.

Iskanje in reševanje pogrešanega civilnega zrakoplova v skladu s predpisi in mednarodnimi sporazumnimi akti usklajuje CAA, medtem, ko SV, MO usklajuje akcijo iskanja in reševanja pogrešanega vojaškega zrakoplova oziroma tujega vojaškega zrakoplova. CAA določi pogoje in način iskanja in reševanja zrakoplova ter izda navodila, ki jih je treba sprejeti v primeru, ko je zrakoplov pogrešan, je v nevarnosti, je prišlo do nesreče ali ko letalskemu prometu grozi nevarnost. CAA določi naloge in odgovornosti med organizacijami in službami, ki sodelujejo v iskanju in reševanju, v skladu z zakonom o letalstvu in predpisi izdanimi na njegovi podlagi, s predpisi o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami. CAA tudi določi kontaktno številko koordinatorja akcij iskanja in reševanja za področje civilnega letalstva. Agencijo se kontaktira za namen iskanja in reševanja (SAR) koordinacije v primerih:

- sproženega signala v sili,
- ko je ocenjeno, da gre za nesrečo večjega obsega,
- ko ni mogoče določiti lokacije nesreče,
- ko zrakoplov ne prileti na namembni kraj,
- ko zrakoplov javi težave in ni več dosegljiv,
- ko zrakoplov izgine iz radarskega zaslona,
- ko gre za zrakoplov z okvaro oziroma težavo, kar bi pomenilo problem za varen pristaneč,
- v drugih primerih, ko se presodi, da bi bila vzpostavitev SAR centra potrebna za uspešno izvedbo akcije iskanja in reševanja.

Policija, SV, sile za ZRP, Javno podjetje KZPS d.o.o., lastniki ali uporabniki zrakoplova ter osebe, ki opravljajo dolžnosti na krovu zrakoplova ali na letališčih ali drugih zmogljivostih za letalstvo pa sodelujejo pri iskanju in reševanju pogrešanega zrakoplova. Pri iskanju pogrešanega zrakoplova iz zraka lahko sodelujejo poleg zrakoplovov policije in SV tudi drugi domači in tuji zrakoplovi, katere, če je treba, kontrolorji zračnega prometa (Javno podjetje KZPS d.o.o.) usmerjajo na mesto nesreče.

Na tleh pogrešan zrakoplov iščejo policija ter druge sile za ZRP. Vsi udeleženci v akciji iskanja pogrešanega zrakoplova morajo imeti enotne Državne topografske karte RS 1:25.000.

Pri iskanju pogrešanega zrakoplova lahko sodelujejo naslednje sile:

- PGD Babiči, PGD Dekani, PGD Hrvatini, PGD Krkavče, PGD Pobegi – Čežarji, PGD Osp, PGD Dol, PGD Gradin, PGD Movraž in PGD Rakitovec
- v pomoč pa so jim lahko tudi: Društvo tabornikov Rod »Bela jadra« Prade, ZSKSS Steg Škofije, Klub tabornikov Kost, Športno potapljaško in ribiško društvo PLK Koper, Kinološko društvo Obala Koper, Društvo za reševalne pse Burja, Radio klub Jadran Koper.

Pri iskanju pogrešanega zrakoplova in oseb (zrakoplov v sili) lahko v prvi fazi iskanja vključimo okrog 70-80 reševalcev oziroma prostovoljcev, ki bi lahko pomagali, nato pa tudi do 100 in več (odvisno od števila pogrešanih, od terena, vremenskih razmer, časa iskanja...).

Delovanje sil za ZRP ob iskanju ali nesreči zrakoplova v skladu z načelom postopnosti uporabe sil za ZRP v Mestni občini Koper usklajuje poveljnik CZ Mestne občine Koper v sodelovanju s poveljnikom CZ za Obalno regijo. Glede na oceno posledic nesreče poveljnik CZ Mestne občine Koper odloča o obsegu in vrsti sil za ZRP, ki jih bo vključil ob iskanju ali nesreči zrakoplova.

P-1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba civilne zaščite
P-3	Pregled sil za zaščito, reševanje in pomoč
P-4	Podatki o organih, službah in enotah CZ
P-11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov

8.2.2 Gašenje in reševanje ob požarih

Naloge gašenja požarov in reševanja na zrakoplovu ali mednarodnem letališču, skladno z načrti zaščite in reševanja posameznega letališča izvajajo:

- gasilska služba Aerodroma Portorož, ki je usposobljena za gašenje in reševanje posameznih tipov zrakoplovov,
- poklicna gasilska enota, GB Koper.

V bližini letališča Aerodrom Portorož je locirano Prostovoljno gasilsko društvo Sečovlje, ki lahko v najkrajšem času nudi pomoč gasilski službi letališča.

Naloge gašenja in reševanja v primeru zrakoplova izvajajo poklicne in pristojne prostovoljne gasilske enote in sicer:

- gašenje požarov in reševanje ob požarih in eksplozijah,
- reševanje ukleščenih in blokiranih potnikov,
- pomoč pri prenosu ponesrečencev s kraja nesreče in s težje dostopnih predelov,
- pomoč pri pripravi ponesrečenih za prevoz,
- druge splošne reševalne naloge.

Za gašenje in reševanje na težko dostopnem terenu se za prevoze sil oziroma sredstev za reševanje (reševalci, gasilci in druga intervencijska vozila) do kraja nesreče lahko uporabijo helikopterji Policije ali Slovenske vojske.

V primeru požara, ki nastane ob padcu zrakoplova, ReCO Koper obvesti Aerodrom Portorož in njegovo gasilsko enoto. Če pride do požara izven območja Aerodroma Portorož in presega zmožnosti letališke gasilske enote, vodja intervencije preko ReCO Koper zahteva dodatne sile (po potrebi GB Koper, pristojno PGD in enote sosednjih PGD). Če pride do požara izven nadzorovane cone letališča, se letališka gasilska enota ne aktivira.

Po obvestilu o požaru ReCO Koper alarmira pristojno gasilsko enoto. Organiziranje in vodenje gasilskih enot vodijo in usmerjajo vodje gasilskih intervencij. Po opravljenih aktivnostih gasilske enote preventivno spremljajo stanje požarne ogroženosti.

Vodja intervencije sil za ZRP mora pri izvajanju nalog gašenja in reševanja ob požarih, kakor tudi pri ostalih zaščitnih ukrepih in nalogah ob nesreči vojaškega zrakoplova reševalce opozoriti na možnost prevoza streliva in sprožitve katapultnega sedeža.

Predvidevati je potrebno, da sile, ki jih imamo v Mestni občini Koper na razpolago, verjetno ne bodo zadoščale. Po odločitvi vodje intervencije bo potrebno aktivirati dodatne gasilske enote in ostalih PGD, vključenih v GZ Obalne regije ter sosednje gasilske enote.

V začetnih intervencijah (če zrakoplov strmoglavi na območje MOK) izvaja aktivnosti GB Koper in prostovoljna gasilska društva:

- PGD Babiči, PGD Dekani, PGD Hrvatini, PGD Krkavče, PGD Pobegi – Čežarji, PGD Osp, PGD Dol, PGD Gradin, PGD Movraž in PGD Rakitovec.

V kolikor bi katerokoli gasilsko društvo v občini potrebovalo pomoč v tehniki ter v slučaju prometnih nesreč, se aktivira dodatna PGD na zahtevo vodje intervencije.

V kolikor bi potrebovali pomoč v tehniki pri reševanju iz visokih stavb se aktivira GB Koper z avtolestvijo in njihovo posebno enoto za reševanje iz globin in višin.

P-11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
------	---

P-13	Pregled avtomobilskih lestev za gašenje in reševanje iz visokih zgradb
P-14	Pregled avtomobilskih cistern za prevoz vode

8.2.4 Reševanje iz ruševin

Tehnično reševanje obsega izvidovanje in tehnično reševanje.

Tehnično reševanje ob nesreči večjega obsega zajema:

- odkrivanje ponesrečencev v razbitinah,
- reševanje ljudi in materialnih sredstev iz razbitin, vode in težko dostopnih predelov,
- premagovanje vodnih in drugih ovir,
- zavarovanje poti in prehodov na težko dostopnem terenu,
- izvajanje drugih nalog iz svoje pristojnosti.

Ob nesreči zrakoplova na težko dostopnem terenu ali ob strmoglavljenju zrakoplova na naselje se za izvidovanje ponesrečenih aktivirajo naslednje sile za zaščito, reševanje in pomoč:

- GB Koper in gasilska društva,
- tehnično-reševalno enota (pogodba),
- enota za reševanje z reševalnimi psi (Kinološko Društvo Obala (KD), Društvo za reševalne pse Burja (DRP)),
- enota za reševanje iz vode in na vodi (Športno potapljaško in ribiško društvo Potapljači Luke Koper (PLK Koper)).

Pri izvajanju navedenih nalog je prepovedano:

- dotikati se in premikati razbitine, ruševine ter druge vsebine zrakoplova brez predhodnega dovoljenja komisije za preiskovanje letalske nesreče in ustreznega dokumentiranja in
- spreminjati kraj nesreče in brisati sledi nesreče.

Gasilske enote sodelujejo pri različnih oblikah reševanja iz ruševin:

- reševanje ukleščenih in blokiranih potnikov,
- pomoč pri prenosu ponesrečencev s kraja nesreče in s težje dostopnih predelov,
- pomoč pri pripravi ponesrečenih za prevoz in
- druge splošne reševalne naloge.

Vse te naloge opravljajo ekipe CZ za tehnično reševanje in gasilske enote širšega regijskega pomena (GB Koper) v sodelovanju z enotami reševalcev z reševalnimi psi, podvodne reševalne službe, letalske enote Policije in enot SV ter gradbenih organizacij z ustrežno mehanizacijo. Zmogljivosti za tehnično reševanje občine praviloma zagotovijo s

pogodbami z ustreznimi gospodarskimi družbami iz področja gradbeništva, ki imajo potrebne tehnične in druge zmogljivosti.

Ob nesreči zrakoplova na težko dostopnem terenu se za prevoz potrebne opreme za tehnično reševanje uporabijo helikopterji Policije in Slovenske vojske. Reševanje s helikopterji se izvaja skladno z Načrtom sodelovanja helikopterjev Slovenske vojske in Policije pri izvajanju zaščite in reševanja. Reševanje iz ruševin mora potekati neprekinjeno, podnevi in ponoči, dokler niso rešeni vsi zasuti. Zato morajo štabi CZ, ki vodijo reševalna dela, primerno organizirati delo reševalnih ekip.

Mestna občina Koper ima za opravljanje nalog tehničnega reševanja sklenjene pogodbe z gospodarskimi družbami s področja gradbeništva, ki imajo potrebne tehnične in druge zmogljivosti. Naloge tehničnega reševanja opravljamo gasilske enote v Mestni občini Koper, enota za reševanje z reševalnimi psi in enota za reševanje iz vode in na vodi.

Reševanje zasutih iz ruševin se izvaja ročno tako dolgo, dokler poveljnik CZ Mestne občine Koper po posvetovanju s štabom CZ Mestne občine Koper, ustreznimi organi in službami ne ugotovi, da v ruševinah ni več preživelih in odloči, da se preide na odstranjevanje ruševin z gradbeno mehanizacijo.

P-10	Pregled gradbenih organizacij
------	-------------------------------

8.2.4 Reševanje na vodi in iz vode

Iskanje in reševanje ponesrečenih iz vode in na vodi ter sodelovanje pri reševanju na vodi ob padcu zrakoplova v morje izvajajo, skladno s predpisi in svojimi aktivnostmi, naslednje enote:

- potapljaško društvo PLK Koper,
- GB Koper,
- Uprava RS za pomorstvo s koordinacijskim centrom za iskanje in reševanje na morju,
- Sektor za varovanje obalnega morja Uprave RS za pomorstvo (URSP) z izvajalskimi organizacijami,
- CZ s tem, da se reševanje izvaja usklajeno med različnimi reševalnimi službami in enotami.

Aktiviranje omenjenih enot izvaja ReCO Koper, koordinacija aktivnosti pa se izvaja na regijskem nivoju.

Vodja intervencije organizira umik ranjenih, preživelih in mrtvih s kraja nesreče ter iskanje utopljenecv oziroma pogrešanih. Intervencija se zaključí, ko ni več neposredne nevarnosti za življenje in zdravje ljudi.

Delovanje organov, enot in služb ter drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč v skladu z načelom postopnosti vodi, usmerja in usklajuje poveljnik Civilne zaščite Mestne občine Koper in Štab CZ Mestne občine Koper.

Pri izvajanju zgoraj navedenih nalog je prepovedano:

- dotikati se in premikati razbitine, ruševine ter druge vsebine zrakoplova brez predhodnega dovoljenja komisije za preiskovanje nesreče zrakoplovov in ustreznega dokumentiranja,
- spreminjati kraj nesreče in brisati sledi nesreče.

P-10	Pregled gradbenih organizacij
P-11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov

8.2.5 Pomoč ogroženim in prizadetim, svojcem oziroma prebivalcem

Ob obsežnejši nesreči zrakoplova ali zrakoplova v sili, ki se zgodi na območju Mestne občine Koper, Mestna občina Koper v sodelovanju z zdravstveno službo, policijo, socialno službo, duhovniki in drugimi organi po potrebi organizira informacijski center, če je v nesreči zrakoplova umrlo ali se teže poškodovalo 12 ali več oseb. Informacijski center mora preko sredstev javnega obveščanja v čim krajšem času po nesreči objaviti telefonsko številko na kateri lahko prebivalci na prizadetem območju dobijo informacije o posledicah nesreče.

Naloge informacijskega centra so:

- posredovanje informacij o posledicah nesreče in drugih razmerah ter dajanje napotkov občanom na prizadetem območju;
- zbiranje, obdelava in posredovanje vseh pomembnih informacij, ki so v neposredni povezavi z dogodkom (število mrtvih in poškodovanih pristojnim organom in institucijam ter svojcem žrtev in poškodovanih);
- nudenje psihološke in duhovne pomoči prizadetim in svojcem žrtev;
- sodelovanje z zdravstveno službo, policijo in socialno službo, duhovniki, letalskim prevoznikom, ministrstvom za promet in ministrstvom za notranje zadeve;
- nudenje pomoči pri oskrbi in nastanitvi nepoškodovanih in svojcev;
- nudenje pomoči preživelim pri vzpostavitvi stikov s svojci in druga dela in naloge.

Občinski informacijski center preko sredstev javnega obveščanja in na krajevno običajen način informira prebivalce o posledicah nesreče.

Psihološko pomoč ob nesreči zrakoplova preživelim nudijo predvsem psihologi, terapevti, duhovniki in tudi drugi strokovnjaki (Center za socialno delo Južna Primorska, enota Koper, Zdravstveni dom Koper). Psihološko pomoč ob nesreči zrakoplova v okviru informacijskega centra organizira Mestna občina Koper v sodelovanju s strokovnimi službami oziroma strokovnjaki (psihologi, terapevti, duhovniki idr.).

Za potrebe psihološke pomoči po nesreči zrakoplova se za preživele že vnaprej pripravi material, kako naj si pomagajo in kje lahko dobijo strokovno pomoč, če jo potrebujejo. Prav tako morajo biti v vse programe usposabljanj pripadnikov sil za ZRP vključene vsebine prve psihološke pomoči.

Ob nesreči zrakoplova, ko je veliko število ljudi poškodovanih ali mrtvih, je potrebno zagotoviti tudi duhovno pomoč (Škofijska Karitas Koper), ki jo nudijo predstavniki verskih skupnosti, odvisno od verskega prepričanja ljudi, udeleženih v nesreči in drugih nevladnih organizacij, ki lahko svojo pomoč prizadetim nudijo z različnimi oblikami organiziranih dejavnosti, s katerimi pomagajo ljudem v njihovih najrazličnejših stiskah in potrebah.

8.2.6 Prva in nujna medicinska pomoč

Ranjenim in poškodovanim ob nesreči večjega obsega pomagajo preživeli in pripadniki reševalnih služb, ki prvi prispejo na kraj nesreče. V Sečovljah deluje v okviru ZD Piran Splošna ambulanta Sečovlje in zasebna zobna ambulanta. Ambulanta je od letališča oddaljena za približno 100 metrov.

Če se nesreča zgodi zunaj letališča, na morju ali težje dostopnem terenu, pomagajo tudi potapljači, gasilci (PGD Babiči, PGD Dekani, PGD Hrvatini, PGD Krkavče, PGD Pobegi – Čežarji, PGD Osp, PGD Dol, PGD Gradin, PGD Movraž in PGD Rakitovec) in druge ekipe sil za zaščito, reševanje in pomoč, prenesti poškodovane do mesta za zdravstveno oskrbo (MZO), ki naj bo na območju, od koder je možen helikopterski prevoz.

V okviru nujne medicinske pomoči se v MZO izvajajo le:

- najnujnejša zdravstvena oskrba in priprava preživelih za prevoz v zdravstvene ustanove,
- psihološka pomoč,
- registracija udeležencev v nesreči in ugotavljanje smrti ter
- komunikacije.

Iz MZO se napotijo ponesrečenci do posameznih splošnih in specialističnih bolnišnic oziroma zdravstvenih postaj.

V Zdravstvenem domu Koper se opravi zdravniški pregled, ki obsega triažo in nudi prva zdravniška pomoč. Po izvedeni triazi in nudeni zdravniški pomoči se ponesrečenci po potrebi iz zdravstvenih postaj napotijo v nadaljnje zdravljenje v splošne ali specialistične bolnišnice (Splošna bolnišnica Izola, Ortopedska bolnišnica Valdoltra).

Pomoč pri tem nudijo tudi ekipe prve pomoči, ki jih zagotavljajo enote in službe CZ Mestne občine Koper (Pogodba z RKS-OZ Koper), predvsem pri transportu poškodovanih in nudenju prve pomoči.

Ekipe za prvo pomoč CZ Mestne občine Koper se aktivira takrat, kadar zaradi velikega števila poškodovanih ob nesreči zrakoplova pomoč rednih zdravstvenih služb ni zadostna. Sodelujejo pri nujenju prve pomoči in evakuaciji poškodovanih z mesta nesreče. V tem primeru zdravstvene ustanove začnejo delovati v skladu z Navodilom Ministrstva za zdravje o delu zdravstva ob naravnih in drugih nesrečah.

Identifikacija oseb

Pri nesreči zrakoplova manjšega obsega, ko je le nekaj mrtvih in so trupla razpoznavna, opravljajo identifikacijo mrtvih redne službe, kot so zdravstvo in policija na podlagi osebnih dokumentov žrtev.

Pri nesreči zrakoplova večjega obsega, ko je več deset mrtvih in so trupla neprepoznava se poleg rednih služb, aktivira še enota za identifikacijo oseb pri Institutu za sodno medicino na Medicinski fakulteti.

Identifikacija mrtvih obsega:

- zbiranje in prevoz trupel ponesrečenih,
- zbiranje podatkov o ponesrečenih,
- identifikacijo trupel,
- obveščanje svojcev,
- obveščanje javnosti.

Zbiranje trupel opravljajo reševalne enote in pogrebne službe. Pred prevozom je potrebno vsa trupla in njihovo lastnino evidentirati.

Ko so žrtve identificirane se o smrti obvesti svojce in sproti javnost obvešča o številu smrtnih žrtev.

V Mestni občini Koper pogrebno službo praviloma zagotavlja Marjetica Koper, d. o. o.-s. r. l.

Delovanje zdravstvene službe ob naravnih in drugih nesrečah je urejeno s predpisi Ministrstva za zdravje o delu zdravstvene službe ob naravnih in drugih nesrečah.

ZD Koper in Splošna bolnišnica Izola ter Ortopedska bolnišnica Valdoltra v načrtu zaščite in reševanja ob množičnih nesrečah opredelijo potek prijave poškodb oziroma bolezni, razdelajo napotitev v zdravstveno ustanovo, razdelajo in organizirajo potek zdravniških pregledov, triaže in specialistične pomoči, usmerjajo higiensko proti-epidemične ukrepe in zagotavljajo oskrbo z zdravili, sanitetnim materialom in opremo.

P-26	Pregled centrov za socialno delo
P-27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj

P-28	Pregled splošnih in specialističnih bolnišnic
D - 6	Navodilo za izvajanje psihološke pomoči

8.2.7 Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje

Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje se izvaja po nesreči zrakoplova večjega obsega. Osnovni pogoji za življenje bodo vzpostavljeni takrat, ko bodo izpolnjeni pogoji za preklic odrejenih zaščitnih ukrepov.

Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje ob nesreči zrakoplova obsega:

- nujno zdravstveno oskrbo ponesrečencev in odstranitev trupel ter drugih ljudi in živali na ogroženem območju,
- nastanitev in oskrbo ogroženih prebivalcev s pitno vodo, hrano, zdravili in drugimi osnovnimi potrebščinami,
- zagotovitev nujnih prometnih povezav,
- zaščito kulturne dediščine.

Za izvajanje nalog na področju zagotavljanja osnovnih pogojev za življenje so zadolženi Zdravstveni dom Koper, izvajalci javnih služb, Center za socialno delo Južna Primorska, enota Koper, pogodbeni izvajalci, Mestna občina Koper in poveljnik CZ Mestne občine Koper. Humanitarno pomoč zagotavlja RKS OZ Koper, Škofijska Karitas Koper in Center za socialno delo Južna Primorska - Enota Koper.

Delovanje infrastrukturnih objektov in naprav zagotavljajo naslednje javne službe:

- občinske ceste- Marjetica Koper, d. o. o.-s. r. l.
- vodovod (Rižanski vodovod) in kanalizacija- Marjetica Koper, d. o. o.-s. r. l.,
- elektro omrežje-Elektro Primorska,
- telekomunikacije-Telekom Slovenija,
- državne ceste-Direkcija za ceste, DARS, CPK d.d.

Pri zagotavljanju osnovnih pogojev za življenje se v izvajanje nalog aktivno vključujejo tudi prebivalci v svoji delovni in bivalni sredini ter izvajajo naloge po usmeritvah poveljnika CZ Mestne občine Koper.

Preskrbo z življenjskimi potrebščinami spremljajo občinska uprava Mestne občine Koper, služba za podporo Civilne zaščite Mestne občine Koper.

9 OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA

Osebna in vzajemna zaščita obsega vse ukrepe za preprečevanje in ublažitev posledic nesreče, ki je prizadela potnike in/ali prebivalce, za zaščito njihovega zdravja in življenja ter varnosti njihovega imetja.

Z ukrepi, ki jih morajo izvesti potniki ob nesreči zrakoplova za zavarovanje svojih življenj in imetja (požar na zrakoplovu in podobno) je dolžan potnike seznaniti prevoznik.

V primeru nesreče potniškega letala, osebje v letalu, zagotovi vse potrebne ukrepe za zmanjšanje posledic nesreče in evakuacijo ter umik potnikov na varno. Letalske družbe morajo imeti na letalih predpisano opremo za osebno in vzajemno zaščito.

Z ukrepi, ki jih morajo izvesti občani v primeru nesreče zrakoplova za zavarovanje življenj in imetja (požar v okolju, širjenje nevarne snovi kot posledica verižne nesreče ipd.) je dolžna občane seznaniti Mestna občina Koper.

Mestna občina mora vsem prebivalcem v lokalni skupnosti vnaprej posredovati vsa potrebna navodila glede načina obveščanja ob nesreči, o vrsti ogrožanja in stopnjah nevarnosti, kot tudi o potrebnih zaščitnih ukrepih in njihovem izvajanju. Za organiziranje, razvijanje in usmerjanje osebne in vzajemne zaščite je pristojna Mestna občina Koper.

Obveščanje prebivalcev o posledicah in razmerah na prizadetem območju v Mestni občini Koper je v pristojnosti štaba Civilne zaščite Mestne občine Koper in občinske uprave Mestne občine Koper. Informacije o razmerah na prizadetem območju posredujejo na krajevno običajen način in preko spletne strani Mestne občine Koper ter preko lokalnega Radia. V primeru nesreče zrakoplova večjega obsega, kjer je poleg Mestne občine Koper prizadetih še več drugih občin, se te aktivnosti izvajajo na ravni regije.

Mestna občina Koper v okviru osebne in vzajemne zaščite v primeru nesreče zrakoplova v sodelovanju s prevoznikom predvsem pripravi opozorila in postopke ukrepanja za občane v primeru širjenja nevarnih snovi oziroma dimnih plinov proti naseljenemu območju, pripravi opozorila in postopke ukrepanja ob širjenju požara v naravnem okolju proti naseljenemu območju, pripravi opozorila in postopke ob padcu zrakoplova na naseljeno območje in pripravi postopke in opozorila kako bodo izvedeni ukrepi za preprečitev dostopa nepooblaščenim osebam na območje nesreče.

V primeru strmoglavljenju zrakoplova na območje Mestne občine Koper so za organiziranje ter usmerjanje osebne in vzajemne zaščite pristojni Mestna občina, službe za socialno varstvo oziroma pristojni organi in službe Civilne zaščite Mestne občine. V to dejavnost se vključujejo tudi humanitarne dejavnosti in prostovoljci.

Osebna in vzajemna zaščita obsegata:

- obveščanje prebivalcev o posledicah in razmerah na prizadetem območju,
- usmerjanje osebne in vzajemne zaščite (dajanje navodil prebivalcem v prizadetih občinah preko razglasnih mest in po sredstvih javnega obveščanja),
- organiziranje informacijskih centrov,
- pomoč posebno ogroženim skupinam prebivalcev, ki jo izvajajo humanitarne organizacije in službe za socialno varstvo,
- spremljanje socialnih razmer na prizadetem območju, ki jih izvajajo službe za socialno varstvo.

D - 7	Navodilo prebivalcem za ravnanje ob nesreči
-------	---

10 RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV

10.1 Pomen pojmov

- **Javno letališče** je letališče, ki je namenjeno in odprto za zračni promet in javni zračni prevoz.
- **Kontroliran zračni prostor** je del zračnega prostora, določenih razsežnosti, v katerem je zagotovljena služba za vodenje zračnega prometa v obsegu, ki je opredeljen s klasifikacijo zračnega prostora.
- **Let zrakoplova** je gibanje zrakoplova od trenutka, ko se zrakoplov premakne z namenom vzleteti in do trenutka, ko se ustavi po pristanku.
- **Letalski prevoznik** pomeni podjetje za zračni prostor z veljavno operativno licenco.
- **Letališče** je določeno območje na kopnem ali v vodi (vključno z zgradbami, napeljavami in opremo), delno ali v celoti namenjeno za prihode in odhode zrakoplovov in za njihovo gibanje po tleh.
- **Nadzorovana cona letališča** (CTR – Control Zone) je določen kontroliran del zračnega prostora nad letališčem in okrog njega, namenjen varovanju letališkega prometa.
- **Zrakoplov v sili** je položaj zrakoplova, pri katerem so podane okoliščine, ki kažejo na to, da se je nesreča skoraj zgodila.
- **Mešano letališče** je vojaško letališče, na katerem je dovoljen tudi civilni zračni promet.
- **Nesreča** je po zakonu o letalstvu dogodek, povezan z obratovanjem zrakoplova, ki se zgodi tedaj, ko se ena ali več oseb oziroma stvari vkrca v zrakoplov, s katerim se namerava opraviti let, do tedaj, ko se opravi izkrcanje in zaradi katerega je
 - ena ali več oseb smrtno ponesrečenih ali težje poškodovanih oziroma so stvari močno poškodovane ali uničene, kot posledica nahajanja v zrakoplovu, ali neposrednega stika z delom zrakoplova vključno z deli, ki so se oddvojili, ali izpostavljenosti reaktivnemu pišu, razen, če so poškodbe posledica naravnih vzrokov, če gre za samopoškodbe ali če poškodbe povzročijo druge osebe, ali so poškodovani slepi potniki, ki se skrivajo zunaj območij, ki so običajno namenjena potnikom in posadki,
 - na zrakoplovu nastala poškodba ali napaka na strukturi, ki negativno vpliva na strukturno moč, delovanje ali letalne karakteristike zrakoplova in bi zahtevalo večje popravilo ali zamenjavo poškodovanega dela, razen okvare ali poškodbe motorja, ki je omenjena samo nanj, njegov pokrov ali dodatke, ali okvare propelerja, konca krila, antene, zračnice, zavor, aerodinamičnih prehodov, manjše zareze ali vbodne luknje na površini zrakoplova,
 - zrakoplov izgubljen ali popolnoma nedostopen.
- **Nesreča** je po zakonu o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami dogodek ali vrsta dogodkov, povzročenih po nenadzorovanih naravnih in drugih silah, ki prizadenejo oziroma ogrozijo življenje ali zdravje ljudi, živali ter premoženje, povzročijo škodo na kulturni dediščini in okolju v takšnem obsegu, da je za njihov nadzor in obvladovanje potrebno uporabiti posebne ukrepe, sile in sredstva, ker ukrepi rednih dejavnosti, sile in sredstva ne zadostujejo.

- **Vzletišče** je določena kopenska ali vodna površina, ki je v celoti ali deloma namenjen za pristajanje, vzletanje ali gibanje zrakoplovov samo določenih vrst in kategorij.
- **Zračna pot** je kontroliran zračni prostor ali njegov del v obliki tridimenzionalnega koridorja, opremljen z radio navigacijskimi napravami.
- **Zračni promet** je gibanje zrakoplovov po zraku (let) in po letališčih ter vzletiščih.
- **Zračni prostor RS** obsega zračni prostor nad kopnim ter obalnim morjem in notranjimi vodami, ki so pod suverenostjo RS. Zračne poti v Sloveniji so glede na razvrstitev zračnega prostora v RS razdeljene v razrede C, D, E in G. Razredi C, D in E predstavljajo nadzorovani zračni prostor, zračni prostor razreda G pa je sloj prostega letenja, v katerem ni organizirane službe kontrole letenja.
- **Zrakoplov** je vsaka naprava, ki se lahko obdrži v atmosferi zaradi reakcije zraka, razen reakcije zraka na zemeljsko površino.

10.2 Razlaga okrajšav

ARSO Agencija Republike Slovenije za okolje

BNZP Bataljon za nadzor zračnega prostora

CAA Javna agencija RS za civilno letalstvo

CPK Cestna baza Koper

CNKZP Center za nadzor kontrole zračnega prometa

CORS Center za obveščanje Republike Slovenije

CTR Control zone (nadzorovana cona)

CZ Civilna zaščita

DARS Direkcija za ceste

DRP Društvo za reševalne pse Burja

ECAC Evropska konferenca civilnega letalstva

ELME Ekološki laboratorij z mobilno enoto

ELT Emergency Local Transmitter

EMS Evropska potresna lestvica

EU Evropska unija

EUROCONTROL Evropska organizacija za varnost zračne plovbe

GB Gasilska brigada

GE gasilske enote

IATA Mednarodno združenje letalskih prevoznikov (International Air Transport Association)

ICAO Mednarodna organizacija civilnega letalstva (International Civil Aviation Organization)

IFR Instrument Flight Rules (pravila instrumentalnega letenja)

ILS Sistem za instrumentalno letenje

IPAD Informativna podpora in administrativno delo

JAA Skupnost letalskih organov

JRKBO SV Enota za jedrsko, radiološko, kemično in biološko obrambo Slovenske vojske

KD Kinološko Društvo

KZPS Kontrola zračnega prometa Slovenije

KZS Kinološka zveza Slovenije

LEBA Letalska baza

LKZP Letališka kontrola zračnega prometa

LESV Letalske enote Slovenske vojske

LPE Letalske policijske enote

MEEL Mobilna enota ekološkega laboratorija Maribor

MK Ministrstvo za kulturo

MNZ Ministrstvo za notranje zadeve

MOK Mestna občina Koper

MOP Ministrstvo za okolje in prostor

MU Istra Medobčinska služba za zaščito, reševanje in varstvo okolja

MZO Mesto za zdravstveno oskrbo

MZI Ministrstvo za infrastrukturo

MZZ Ministrstvo za zunanje zadeve

NATO Organizacija severnoatlantskega sporazuma

NMP Nujna medicinska pomoč

NOTAM Notice to airmen

OE območna enota

OGZ Obalna gasilska zveza

OKC PU Operativno komunikacijski center policijske uprave

OKZP Območna kontrola zračnega prometa

PGD Prostovoljno gasilsko društvo

PLK Športno potapljaško in ribiško društvo Potapljači Luke Koper

PU Policijska uprava

PR public relations

ReCO Regijski center za obveščanje

RKB Radiološka, kemična in biološko zaščita

RKS Rdeči križ Slovenije

RKS-OZ Rdeči križ Slovenije – Območno združenje

RTV Radio televizija

SAR iskanje in reševanje

SLKZP Sektor za letalsko kontrolo zračnega prometa

SPLNI Sektor za preiskovanje letalskih nesreč in incidentov

STA Slovenska tiskovna agencija

SV Slovenska vojska

TV Televizija

URSZR Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje

URSP Uprava RS za pomorstvo

ZA-RE Radijske zveze v sistemu zaščite in reševanja

ZVKDS Zavod za varstvo kulturne dediščine

ZD Zdravstveni dom

ZiR Zaščita in reševanje

ZSKSS Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov

ZRP Zaščita, reševanje in pomoč

11 SEZNAM PRILOG IN DODATKOV

11.1 Priloge

P-1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba civilne zaščite
P-3	Pregled sil za zaščito, reševanje in pomoč
P-4	Podatki o organih, službah in enotah CZ
P-5	Seznam zbirališč sil za zaščito, reševanje in pomoč
P-6	Pregled osebne in skupne opreme ter sredstev pripadnikov enot za zaščito, reševanje in pomoč
P-7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za ZiR
P-10	Pregled gradbenih organizacij
P-11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
P-13	Pregled avtomobilskih lestev za gašenje in reševanje iz visokih zgradb
P-14	Pregled avtomobilskih cistern za prevoz pitne vode
P-18	Seznam medijev, ki bodo posredovali obvestilo o izvedenem alarmiranju in napotke za izvajanje zaščitnih ukrepov
P-20	Pregled sprejemališč za evakuirane prebivalce
P-21	Pregled objektov, kjer je možna začasna nastanitev ogroženih prebivalcev in njihove zmogljivosti, ter lokacije primerne za postavitve zasilnih prebivališč
P-22	Pregled organizacij, ki zagotavljajo prehrano
P-23	Pregled lokacij načrtovanih za potrebe zaščite in reševanja v občinskih prostorskih aktih
P-24	Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in drugih nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju
P-25	Pregled človekoljubnih organizacij
P-26	Pregled centrov za socialno delo
P-27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj
P-28	Pregled splošnih in specialističnih bolnišnic
P-29	Pregled veterinarskih organizacij
P-31	Pregled kulturne dediščine

P-33	Seznam članov komisije za ocenjevanje škode
------	---

11.2 Dodatki

D – 1	Načrtovana finančna sredstva za izvajanje načrta ZiR
D – 2	Načrt občine za zagotovitev prostorskih in drugih pogojev za delo poveljnika CZ in Štaba CZ
D – 4	Načrt zagotavljanja zvez ob nesreči
D – 5	Navodilo za organiziranje in vodenje informacijskega centra
D – 6	Navodilo za izvajanje psihološke pomoči
D – 7	Navodilo prebivalcem za ravnanje ob nesreči
D – 8	Navodilo za obveščanje ob nesreči
D – 12	Vzorec obrazca za spremljanje materialne in finančne pomoči
D – 13	Vzorec obrazca za povrnitev stroškov občinam ob nesreči
D – 14	Vzorec odredbe o aktiviranju sil in sredstev za ZRP
D – 15	Vzorec delovnega naloga
D – 16	Vzorec zapisnika o poškodovanosti gradbenih objektov in infrastrukture
D – 19	Vzorec sklepa o aktiviranju načrta ZiR ob nesreči
D – 20	Vzorec sklepa o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog ZRP